

ERDÉLYI

3 Lei

Taxa postală
aprobată de

numerar conform
N. 157.012/1934.

T. „Otthon” Irók és Hirlapírók köre
HUNGARIA, VII., Erzsébet körút 9—11

BUDAPEST

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP
IV. évfolyam, 89 (957) szám. * Csütörtök, 1935 április 18

Főmunkatárs:
dr Gyártás Elemér

Megkezdődött a vita Németországról a genfi Népszövetségben

Laval külügyminiszter nehéz válaszúton

Az elítélő határozati javaslatnak ellenzői vannak

Genfből jelentik: Kedden délután kezdte meg a Népszövetség tanácsa a német védkötelezettség elrendelése miatt beadott francia panaszirat tárgyalását, Tevfik Rüsdi Aras, török külügyminiszter elnöke alatt.

Az ülés Laval felszólalásával kezdődött, aki Franciaország, Anglia és Olaszország nevében határozati javaslatot terjesztett a tanács elé. Laval még délután 2 óraker is nehéz választás előtt állott. És pedig: vagy egyhangú döntést biztosítani egy teljesen enyhe, letompított, — ahogyan Genfben mondják: „megcukrozott” határozati javaslatnak, vagy ragaszkodni a stressai eredeti szöveghez, azon az áron is, hogy nem tud egyhangú döntést biztosítani, csak a szavazatok többségét szerezheti meg.

Hosszas megfontolás után Laval elejtette azt a lehetőséget, hogy enyhítés árán biztosít-

sa a határozati javaslat egyhangú elfogadását. Megmaradt amellett, hogy ragaszkodik az eredeti szöveghez. Ujbb nehézség merült fel ezután az előadó körül. Nem talált ugyanis a javaslatnak előadót. Az utolsó pillanatban meghiusult az a kísérlet is, hogy a dán-spanyol-chilei hármash bizottság vállalja a javaslat képviselését a tanács előtt. A dán és chilei megbízottak különféle elvi kifogásokkal tértek ki a megbízatás vállalása elől. Madariaga pedig kormánya egyenes utasítására tagadta azt meg, miután a spanyol közvélemény nagyrésze rokonszenvet táplál Németország iránt.

Ilyen körülmények között Lavalnak magának kellett rászánnia magát, hogy a tanács nyilvános ülésén panasziratának és az arra vonatkozó határozati javaslatnak az előadója legyen.

**A határozati javaslat teljes szövege.
A Népszövetségen kívüli államokkal szemben is megtorló hatásköröket akarnak a Népszövetségnek biztosítani**

A Laval által felolvasott határozati javaslat szövege a következő:

— A Mépszövetség Tanácsa megállapítja, hogy a szerződéses kötelezettségek lelkiismeretes betartása a nemzetközi életnek s a béke fenntartásának alapvető feltétele. Egyetlen hatalom sem oldhatja fel magát szerződéses kötelezettségéből és nem változtathatja meg azoknak a rendelkezéseit a többi szerződő fél hozzájárulása nélkül.

— A német kormány március 16-iki lépése ellentétben áll ezekkel az alapelvekkel. Egyoldalú intézkedésével megszegte azt a nemzetközi határozatot, amelyet szükségképpen az európai biztonság védelmezőjeként kell tekinteni. Tekintetbe kell venni azt is, hogy február 3-án a francia, olasz és angol kormány tervezetét készített Európa békéjének közvetlen tárgyalások útján való megszervezésére. Ennek az volt a célja, hogy az egyenjogúság elve alapján fegyverkezési korlátozásokat léptessen életbe és közvetíteni kívánta Németország viszályát a Népszövetségbe. Ezzel szemben meg kell állapítani, hogy a német lépés éppen olyan időben történt, amikor ezek a tárgyalások folyamatban voltak.

— Ennek következtében kijelenti a tanács, hogy Németország mulasztást követett el. Ezért a tanács elítéli a nemzetközi kötelezettségek mindennemű egyoldalú felmondását. Együttal felhívja a kormányokat, amelyek a február 3-iki londoni egyezményhez csatlakoztak, hogy a megkezdett tárgyalásokat folytassák, s flymódon elérhető legyen az a cél, amelyet a nevezett egyezmény maga elé tűzött.

— Fontolóra veendő továbbá, hogy az egyoldalú felmondások gyakorlatba vétele a Népszövetség létét veszélyezteti. Elhatározza tehát a Népszövetség tanácsa, hogy az egyoldalú felmondás, mely a népek biztonságát és a béke fenntartását veszélyezteti, a Népszövetség tagjai részéről minden alkalmas eszközök igénybevétele után vonja. A tanács tehát bizottságot küld ki, amelynek feladata lesz, hogy olyan intézkedéseket javasoljon, amelyek a népszövetségi egyezményt ezirányban hatályosabbá teszik. Ennélfogva olyan gazdasági és pénzügyi megtorló intézkedéseket határoz meg, amelyek olyan esetekben lesznek alkalmazandók, ha a jövőben valamely állam — akár tagja, akár nem tagja a Népszövetségnek — nemzetközi szerződések egyoldalú felmondásával veszélyezteti a békét.

Laval beszél: „Nem akarok vádbeszédet mondani”.

Laval ezután fejtegette a francia álláspontot, majd többek között a következőket mondta:

— Nem akarok vádbeszédet mondani; Franciaország cselekedetével megmutatta, hogy békét akar. Londonban az angol kormánnyal együtt olyan tárgyalási programot készítettünk elő, mely alkalmas lett volna az európai biztonság megszervezésére. Szándékunkat Németország megsemmisítette. A német kormány cselekedetével csalódást és nyugtalanságot keltett. Politikánk nem irányul egy ország ellen sem, mindenki számára biztonságot óhajtunk, javaslatunkkal nem kívánjuk hátrányosan befolyásolni a nemzetközi helyzetet. Bizonyosak vagyunk, hogy a tanács tagjai legyőzve az esetleges vonakodást, hozzájárulnak a javaslatához.

(Tudósításunk folytatása a 3-ik oldalon.)

Érsekjelölés Erdélyben

Az erdélyi görög katolikus érsekség lapja, az *Unirea*, nagyfontosságú eseményről ad hírt, mely a görög katolikusokon kívül az egész katolikus társadalmat mélyen érdekelheti. A megüritült érseki székre az egyháztartomány megbízottai május 7-én fognak három személyiséget kijelölni, kik közül a római szentszék az egyiket kinevezi a jövőbeli blaji érsekké. Ezt a választási napot most április 11-én tűzte ki az egyháztartomány püspöki karának Bucarestben tartott értekezlete.

Ez is fontos hír. Azonban ami még fontosabb, az úgy szól, hogy az érsekjelölő választás egy olyan új szabályzat alapján történik, melyet a Vatikán most hagyott jóvá. A szabályzatot a multbeli történelmi gyakorlat és az újabb idők követelményei figyelembevételével a püspöki kar állította össze, még az elhunyt érsek vezetése alatt. Eszerint száz tagja lesz az érsekjelölő értekezletnek, akik közül 60 az érseki egyházmegye vezető papjaiból kerül ki, 40 pedig a négy szuffraganeus püspöki egyházmegye papságából.

Az *Unirea* az érsekjelölésre vonatkozó új szabályzat vatikáni jóváhagyását méltatva, kiemeli, hogy ezzel a ténnyel Róma újabb bizonyítékát adta az erdélyi egyháztartomány iránti jóakarátának és szeretetének. A nagy katolikus világban és a római egyház egész jogrendszerében csak néhány kivételes és taxatív felsorolt eset van, mikor Róma másoknak a jelölő véleményét kéri, hogy az illető egyházmegye püspökét kineveze. A multban az egykori apostoli királyi jog alapján történt a kinevezés. E jog gyakorlói mindig hangoztatták, hogy az érseki székre való helyi jelölést csak ideiglenes kedvezménynek tekintik. Ezzel szemben az érsekjelölő értekezletre vonatkozó új szabályzat jóváhagyása azt jelenti, hogy ami a multban csak esetéről-esetre volt gyakorlat, az most szabatosan megállapított kivételes joggá (privilegiummá) lett, mely az egyházi életben egyike a legfontosabbaknak.

Az *Unirea* méltán emeli ki ennek az egyházi jogi új alkotásnak a fontosságát. És valóban örülni lehet annak, hogy a Vatikán e kivételes joggal biztossá tett egy multbeli gyakorlatot, mely az érseki székre való jelölés tekintetében esetéről-esetre megisméltődött. Ez a megisméltődés történelmi megalapozást adott ahhoz, hogy a jelölő szokásjoga kifejlődjék. Az apostoli királyi jog gyakorlói ugyan hangoztatták e jog visszavonhatóságát, azonban mégis figyelembevették e jog gyakorlását. A kinevezés tényében rendszerint az erdélyi görög katolikus egyháztartomány jelöléséhez alkalmazkodtak. Azonban a jelölési jog visszavonhatóságának az esetenkénti hangoztatása mindenesetre belevágott e jog alaki bizonyosságába.

Most ennek a bizonytalanságnak mély határozottsággal véget vetett az a vatikáni rendelkezés, mely az erdélyi görög katolikus egyháztartománynak kifejezetten megadta az érsekjelölési jogot. A vatikáni elhatározás bizonyára figyelembe vette az erre vonatkozó történelmi fejlődést, mely az erdélyi viszonyokból származott. Az erdélyi viszonyok jellemzője, hogy itt mindenik vallási szervezetnek többkevesebb önkormányzata van, melyben az alsó papság jelentősen részesedik, sőt a világi híveknek is ad befolyást. Ezzel a közszellemmel egyezik az, ha a katolikus egyház is az alsó papságnak és híveinek bizonyos részvételt engedélyez olyan nagy dolgokban, melyek egye-

nesen az egyházkormányzat körére vonatkoznak.

Ismét mondjuk, hogy az erdélyi görög katolikusok közvéleménye méltán örvend annak, hogy multbeli történelmi szokásjogát a Vatikán jóakarata írott joggá változtatta. Az ilyen jogfejlődésekre mindig is atyai figyelemmel volt az Egyház és mindig fölkarolta azokat a kivételességeket, melyek az egyházi életbe való elmélyülést a helyi különösségek szerint jobban és jobban elősegítették. Eppen azért a mostani erdélyi precedens jó reménységgel töltheti el Erdély latin szertartású katolikusait is, mert nekik is vannak a püspöki szék betöltésére olyan szokásjogaik, mint a görög katolikusoknak. Ezeket a szokásjogokat századokon át gyakorolták, s mikor legutoljára annak figyelembe vétele nélkül tett az apostoli jogú király kinevezést, akkor az egyházmegye ezzel szemben ünnepélyesen óvást emelt. Ez az óvás a jelölő joghoz való ragaszkodást erős határozottsággal kimondotta, s a történelmileg megalapozott szokásjogot is világosan kimutatta.

A Vatikán bölcsesége bizonyára megtalálja a módját, hogy ez a szokásjog is olyan biztos körvonalazást kapjon, mint amilyennek a jótétményében görög katolikus testvéreink részesedtek.

Pénzbüntetések róttak ki az egyes magánvállalatokra román személyzet nem alkalmazása miatt

Az „Universul” az intézkedés rossz visszahatásáról panaszodik

Bucuresti. Saját tud. A bizottság, amelyet a román személyzetnek magánvállalatoknál való elhelyezésére rendeltek, tegnap ülést tartott Leon alminiszter elnöklése alatt és folytatta az ipar és kereskedelmi minisztériumhoz a vállalatok által benyújtott kimutatásoknak az átvizsgálását.

A bizottság azt állapította meg, hogy egyes vállalatok kijátszották a törvény előírásait, vagy nem alkalmazták azokat s ezért a következő bírságokat rótták ki:

Vacuum Oil Comp. 100.000 lei, Siemens-Schukert Társaság 30.000 lei, A. E. G. társaság

66.000 lei, K. F. O. Társaság 10.000 lei, Te-satoria Galateana 5000 lei, Weiss Kálmán szövőfőnögyár, Oradea 3000 lei, Textilindustrie Ehrlich et Auscher, Timisoara, 3000 lei. A megintés büntetését alkalmazta a következő vállalatokkal szemben: Fildermann, Bacau, Soc. Textila Belgo-Romano, Cluj, M. Vogel-sang fiaí kötöttárugyár, Sibiu, Tasatoria Covo-rului Fratii Weius et Marg-Angi, Galatz. Az Universul azt írja, hogy az egész akció ellentétes hatást váltott ki, mert a román alkalmazottak helyzetét lehetetlenné tette a magánvállalatoknál.

Francia lapvélemény Vaida Sándor arányszámos mozgalmáról.

Párizsból jelentik: A La République című francia lap Bucurestiből keltezett cikkében kemény bírálóban részesíti a „numerus valachicus” mozgalmat és elítélően nyilatkozik Vaidáról, aki annakidején aláírta a párizsi kisebbségi szerződést s most mégis a kisebbségek ellen fordult. Vaida elfelejté, — írja a lap — hogy az erdélyi kisebbségek az első földművelés, ipar és városalapítás révén őslakók, kik sok század óta élnek ottan s számuk is arányos a románokéval.

Megemlíti a lap azt is, hogy Vaida Sándor az ő oradeai előadása alkalmával a székelyek és szászok részére biztosított kulturális autonómiáról szólván, az erre vonatkozó nemzetközi szerződés magyarázatául az egykori francia külügyminiszter egy nyilatkozatára hivatkozott. E nyilatkozat szerint azt mondotta volna a külügyminiszter, hogy ők szemet hunynak, ha el is románosítják a székelyeket és szászokat. Még jó étvágyat is kívánt hozzá Vaidának.

— Vaida ebből arra következtet — folytatja a République, — hogy kisebbségi kérdésben nincs mit tartania Franciaországtól. Föl kell tehát világosítani, hogy súlyos tévedésben van és adandó esetben ez a felfogása súlyos kudarcot fog vallani illetékes fórum előtt.

GYARMATI ILLATSZERTÁRA, BUL. REGELE FERDINAND.

Via Dolorosa

(Szentföldi utamból)

Írta: Kende János

IV.

A Szentsír-templom külseje első pillanatra maga egymásbarótt épülettömbjével korántsem felel meg a lelkünkben kialakított elképzelésnek. Minden oldalról kisebb-nagyobb roskat házakkal van beépítve. A művészi szem azonban lassan felfedezi a külsőn is a szép részeket. Az összetömrítést nem a tervnélküli építkezés idézte elő, hanem inkább az a főszempont eredményezte, hogy a szenthelyek mind egy közös épületbe kerüljenek. Különböző századok viharában annyi átalakuláson estek át az épületrészek, hogy egységes tervet nem is szabad keresnünk. A templomnak a IV. századig visszanyúló története van. Amikor Nagy Konsantin császár 313-ban a keresztényüldözésnek véget vetett, az ő szentéletű anyja, Szt. Ilona arra vállalkozott, hogy a szenthelyeket felkeresi. 325-ben elhordatta a pogány kultusz által megszentelt helyeken a földtörmelékét s előtűnt a Kálvária-szikla csúcsa és az innen mintegy 100 lépésnyire fekvő sziklásír. További ásatások eredményeként előkerült a három kereszt és a felírás, mert a zsidók szokása szerint a kivégzettek kínzóeszközeit ott a

színhelyen kellett elásni. Krisztus keresztjének valódiságát — amint tudjuk — Makarius jeruzsálemi püspök tanácsára egy halálosan beteg előkelő nő csodálatos meggyógyulása alapján állapították meg. A császárné a szent kereszt kis részecskéjét elküldte fiának Konstantinápolyba, egy másik részecskét a felírás töredékével maga vitte el Rómába és az ottan épített Szent kereszt templomában helyezte el, a megmaradt ép. nagyobb részét ezüstbe foglaltan átadta kegyeletos megőrzésre a jeruzsálemi püspököknek.

Nagy Konsantin hatalmas bazilikát építtetett a szenthelyek fölé. Ez a bazilika már akkor kettős templom volt: nyugati része magába foglalta az Anasztasist, a kerek Szentsír-kápolnát, keleti része pedig a tulajdonképpeni bazilika, magába zárta az egész Kálvária-tetőt. A kereszténység legnagyobb öröme és megnyugvására 336-ban fényes ünnepélyességgel történt a templom felszentelése.

E lelki megnyugvás azonban nem tartott sokáig. II. Chosroes perzsa király 614-ben elfoglalta Jeruzsálemet, a pompás templom nagyrészt feldúlta és a szent keresztet is elrabolta. Modestus jeruzsálemi pátriárka hozzáfogott az épületek helyrehozásához és 13 év alatt sikerült is a nyugati orszákok ajándékozásából munkáját befejezni. Azonban az építkezési anyagok hiánya miatt és mivel a bizánci kupolaépítkezés a bazilikát teljesen felbontotta, csak négy

kisebb templom készülhetett el: a feltámadás, a Golgotha, a keresztfeltalálás és a balzsamozás helye fölé a Szent Szűz tiszteletére épült templom. A falakkal egymásnak támaszkodó épületek egy márványlapokkal burkolt és pompás kisebb csarnokkal övezett udvart öleltek körül. A Golgotha-templomba visszakerült az elrabolt kereszt is. Heraklius császár ugyanis 628-ban több csatában megverte a perzsa királyt és a szent keresztet maga vitte a vállán a Kálváriára.

A szent helyek rövidesen újra veszélybe jutnak. A fanatikus fatimida törökök, főleg Haken kalifa 1010-ben nagy pusztítást visz végbe a szent épületek között. Még szomorúbb lett a szentföldi keresztények sorsa, amikor a szeldesuk törökök kezébe került egész Palesztina: a szenthelyeket, papokat, keresztényeket bántalmazták és a szent emlékek felkeresésétől is eltiltották. A minden lelki vígasztalástól megfosztott szentföldi keresztények jajkiáltása Amiens Péter ecseteléseiben végigsírt egész Európán és meghozta az üdvös eseményeket. Keresztes hadjáratok indultak a szenthelyek felszabadítására és 1099. július 15-én Jeruzsálem a keresztények kezébe került. A kereszties vitézeknek mintegy 200 évig tartó uralma fontos emlékekben nyilvánult meg s még ma is fényes bizonyítékai eleven hitűeknek, igazi buzgóságuknak, bár nagyszerű alkotásaiknak ma csak romjai maradtak ránk. Minden nevezete-

(Tudósításunk)

Az ang
ajánlóan m

Laval után
szólt fel és ann
zést, hogy a tan
rinte a javasla
geket tartalmaz,
kall ismernie. M
ruár 3-iki lond
része kidomborít
amelyek a hozan
gyakorlatiakká t
gadását.

Az olasz megb
sek felülviz
kölcösö

A következő
bízott volt s töb
dotta:

— Ez a ha
egyedik a fasis
vallott felfogásá
dika, hogy meg
mely a béke me

Háron

Beck lengy
előtt rámutatott
nem vett részt
oka tehát, hogy
naszirát és a h
— a biztonságr
szág azonban
biztonságáról. S
kal megneemtán
kiegészítette a
dással. Lengy
tartják egyes ál
kölsönös támo
Benes szer

Megkeze leteket.

Genfből jel
nak hivatalos
előkészítése is
hatalmakat. M
az értekezlet m
dik-e. Kedden
fel, hogy a rór
vetség rendes

sebb szenthely
Első gondjuk
tott és csak
templomra írá
összekötötték e
zett Katholiko
célú részen nag
oldalán márvá
'ével ellátott
Céljüvészet
Katholikon, m
hajójával egys
mot, már ame
kivitelét a tér
ben még ma i
építkezésben n
bár a görögök
átalakításon, a
ment keresztü
sági is nagy
sok váltak szü
harangjait Sz
telt le kellett
gotte az egész
Ma csak a ké
még régi nagy

A Sirkápi
ben bedülése
szívós, bátor
gök részéről
lelkes buzgós

(Tudósításunk folytatása az első oldalról)

Az angol külügyminiszter ajánlóan magyarázza a javaslatot.

Laval után Simon angol külügyminiszter szólalt fel és annak a reménynek adott kifejezést, hogy a tanács elfogadja a javaslatot. Szerinte a javaslat első része olyan kötelezettségeket tartalmaz, amelyeket mindenkinek el kell ismernie. Második része folytatása a február 3-iki londoni nyilatkozatnak. Harmadik része kidomborítja az alapokmány ama részeit, amelyek a hozandó határozatok foganatosítását gyakorlatiakká teszik. Ajánlja a javaslat elfogadását.

Az olasz megbízott a katonai rendelkezések felülvizsgálatát akarja, de csak kölcsönös megegyezéssel.

A következő felszólaló Aloisi, olasz megbízott volt s többek között a következőket mondotta:

— Ez a határozati javaslat teljesen megegyezik a fasiszta kormánynek mindenkor vallott felfogásával. Olaszország eltökélt szándéka, hogy megakadályoz minden olyan lépést, mely a béke megzavarását idézhetné elő. Olasz-

Ha becsapták, Ön a hibás!

Egyetlen készítményt sem hamisítanak olyan szemérmertlenül, olyan gyakran, mint a híres KOPROL csokoládéhashajtót.

Ez a készítmény, amelynek biztos, de abszolút enyhe hatása még gyermekek számára is alkalmassá teszi, állandóan hamisításoknak van kitéve: hamisítják alakját, külsejét, csomagolását. De csak a gondatlan vevőt lehet becsapni — mert a Koprol név, amely egy a csokoládépasztillán, mint a dobozon rajta áll, könnyen felismerhető!

Árak:

1 drb. 4 drb. 10 drb.
3.— lel 11.— lel 27.— lel

KOPROL

ország a versaillesi békeszerződés katonai rendelkezéseinek revíziója mellett foglal állást, de csak a törvényes kereteken belül.

A javaslatot ő is elfogadásra ajánlja.

államoknak ajánlani fogják, hogy Laval és Mussolini megállapodása értelmében közeledjenek egymáshoz. Ezzel kapcsolatban kisanantant körökben azt a felvilágosítást adják, hogy a dunai államoknak Rómában kölcsönös megsegítési szerződésről fognak tervezetet előterjesztetni. S ahhoz a kisanantant ragaszkodik is, hogy ezek a szerződések létrejökjenek, mert ezeket előfeltételül állítják az Ausztria, Magyarország és Bulgária felgyverkezési egyenjogúságához való hozzájárulásnak.

A törökök is módosítást akarnak a tengeri utakra vonatkozó rendelkezéseken.

Prágából jelentik: A félhivatalos Prager Presse genfi jelentése szerint Litvinov egyetért Aras török külügyminiszterrel abban, hogy a trianoni, neuilly és st.-germaini békeszerződések katonai rendelkezéseinek revíziója nyomán a lausannei szerződés gallipolii, dardanellai és feketetengeri rendelkezései is revízióra várnak. Ez a felfogás bizonyára Olaszország és Anglia magatartását is befolyásolni fogja.

Három ellenző és egy helyeslő hozzászólás

Beck lengyel külügyminiszter mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a lengyel kormány nem vett részt az eddigi értekezleteken. Nincs oka tehát, hogy most hallassa szavát. A panasziát és a határozati javaslat — ugymond — a biztonságra helyezi a fősúlyt. Lengyelország azonban már maga gondoskodott saját biztonságáról. Szomszédaival: a balti államokkal megneemtámadási egyezményt kötött s ezt kiegészítette a Németországgal kötött szerződéssel. Lengyelországot tehát meglepi, miért tartják egyes államok olyan sürgősnek a keleti kölcsönös támogatási egyezmény megkötését.

Benes szerint a cseh kormány köteleesség-

nek tartja támogatni a határozati javaslatot.

Madariaga spanyol megbízott jogi természetű kifogásokat emelt a javaslat ellen. Kijelentette, hogy nem célszerű elsietni az előterjesztett javaslat szerinti határozathozatalt, s fenn kell tartani a lehetőséget módosító indítványog megvételére.

Utolsó felszólaló Munch, dán delegátus volt. Kijelentette olyan részek is vannak a javaslatban, amelyeket Dániának nagyon fontosra kell vennie. Időt kér tehát az állásfoglalásra, miután kormánya még nem ismeri a szöveget.

Az elnök ezután bezárta az ülést és folytatását szerda délelőtt 11 órára hízta ki.

Megkezdették a római értekezletre való előkészületeket. Kölcsönös támogatási egyezményt akarnak a dunai államok között

Genfből jelentik: A Népszövetség Tanácsának hivatalos ülése mellett a római értekezlet előkészítése is erősen foglalkoztatja az érdekeltekt hatalmakat. Mindenekelőtt nem bizonyos, hogy az értekezlet május 20-án tényleg megkezdődik-e. Kedden este ugyanis az a terv merült fel, hogy a római konferencia csak a Népszövetség rendes májusi ülészakának befejezése

után üljön össze. Az pedig nagyon kétséges, hogy ezt az ülészakot május 20-ika előtt befejezik.

Tagadhatatlan, hogy a kedden megindult széleskörű megebeszélések nagy lépésekben haladtak előre. Aloisi olasz megbízott a magyar delegátust, majd Benest fogadta. Kijelentése szerint a tervezett római értekezleten a dunai

sebb szenthelyet templommal jelölik meg. Első gondjuk a Hakem kalifa által elpusztított és csak némileg helyreállított Szentsír-templomra irányult. A kerek Sírtemplomot összekötötték egy hatalmas kórus, az úgynevezett Katholikon által a keleti templommal, a celi részen nagyméretű portálát és ennek a baloldali márványkockákból négy emeletű és téglával ellátott impozáns tornyot építettek. Az építőművészetnek csodálatos alkotása volt a Katholikon, mert a 81 méter terjedelmű kereszt-hajójával egységes egészbe fogta a négy templomot, már amennyire az egységesítés művészi kivitelét a tér adottsága megengedte. Lényegében még ma is a keresztetek korából származó építkezésben maradt fenn a Szentsír temploma. Bár a görögök részéről sok meg nem bocsátható átalakításon, a művészeti egység megbontásán ment keresztül. Az idők bomlasztó viszontagságai is nagyban hozzájárultak, hogy átalakítások váltak szükségessékké. A torony nagyméretű harangjait Szaladin szultán emelte ki, a toronytetőt le kellett szedni, s mivel összeomlás fenyegette az egészet, 1719-ben lebontották emeletét. Ma csak a két emeletes csonka torony beszél még régi nagyszerűségéről.

A Sirkápolnát a nehéz kupola már 1575-ben bedüléssel fenyegette. Ekkor a szenthelyek szívós, bátor őrei, a szentferencrendiek, a görögök részéről támasztott veszélyeket is legyőző lelkes buzgósággal, masszívabb falakkal építet-

ték fel a kápolnát és azokat ragyogó fehér márványlapokkal vonták be, csak egy jöveget biztosítsák a Szentsír fölött. A görögök cselészövésői sokszor megakadályozták munkájukban: az Európából rendelt márványlapok bevitelét aggátolták, az építkezésben többször megzavarták. De a szívós, lankadatlan tetterő győzedelmeskedett minden nehézségen: az új Sírtemplom elkészült. Azonban 1808-ban, nem lehet tudni, véletlenség, vagy bosszúállás folytán, az új épületben kiütött tűzvész az egészet az alapfalig elhamvasztotta. Csak a Sirkápolna maradt meg teljesen sértetlenül. Bár öt órán át a forró lángok hevénél volt kitéve, még ajtaja sem gyulladt meg és a feltámadást ábrázoló kép, a padlót borító szőnyeg is épen maradt. A Kerek-templom felépítése sok nehézségbe ütközött, mert a szegény ferencsek nem részesültek anynyi támogatásban, hogy ezt megvalósítsák. A hatalmas, gazdag orosz-egyház pénze gyorsabban gördült s így kizárólagos jogot akartak maguknak szerezni a mindig katolikus jellegű szenthely, a Szentsír-kápolnához is. A többlet orosz pénz hozzájárulásával fel is épült 1868-ban a Kerektemplom, de ezzel a Szentsír mégsem került az orosz ortodoxok kizárólagos tulajdonába, mert a nyugati katolikus országok vétőt emeltek. Mégis meg kellett osztzkodni a templom tulajdonjoga fölött s így görög és örmény szakadárak is tartanak itt istentiszteletet. A római katolikusok jogát most is Szent Ferenc

hős fia védik s így zarándoklatunk paptagjainak alkalma nyílt a szentmise bemutatására.

A Szentsír-templom déli portálájának két-tős kapuja közül az egyik már régi idők óta befalazva, mert a kereszties vitézek királyainak sírkápolnája eddig ér. Így csak a nyugati kapun juthatunk be. Ereztem, hogy életem legforróbb vágyódása most megy teljesedésbe, éppen azon a helyen, ahol az Ur ajkán elhangzott a nagy szó: „Beteljesedett.” Igen, látni fogom Krisztus keresztjét, az ő királyi trónját a földön, az ő sírját, az örökélet bölcsőjét, látni fogok mindent vallásunk leglényegesebb igazságaiból.

Az előtérben azonban valami úgy lehűtött: balra, egy fülkeszerű részen, őrtálló arab katonák sokaságát pillantottam meg. Hogyan? A béke szent országában ör, fegyver, katona... Nem törődtem velük. Talán csak azért vannak itt, hogy a kincsek közül valamit el ne emeljenek. A másik hatás még inkább bántott: amikor bementünk, este volt és ragyogó csillogás, fényár helyett félhomály fogadott. Csak egyes helyeken gyultak ki a lámpák, pedig zarándok-csapatunk mintegy 500 tagból állott. Tehát megérdemeltük volna a fényes fogadtatást. Fájt, nagyon fájt a csalódás, de legyűrtem fájdalommat és megindultam egy kisebb csoporttal jobbra, a templomba foglalt Kálvária-esücsra. A kereszthajó szintjétől körülbelül 4 m. magasságban fekvő kápolnához 18 lépcső vezetett fel.

(Folytatása következik).

Husvétli tojások, nyulak, bányások nagy választékban,
legolcsóbban
Petrovici csokoládégyár
fiókjaiban szerezhetők be.
Bdul Regele Ferdinand 8.
Sirada Alexandri 26—28.

Wurst utóda cég

fűszer- és csemegekereskedés

Oradea, Blv. Regele Ferdinand 7b.

A legjobb és legolcsóbb húsvéti beszerzési forrás, ahol 1 kg. mazsola 80 lei, 1 kg. dióbél 40 lei, 1 kg. 0-ás liszt 8 lei, 1 kg. darált mak 20 lei. Mogoró, mandula, Vinga főzőcsokoládé még a régi árban. Allandóan friss Lica tortalapok a legolcsóbban. Valódi aradhegyaljai borok: új-rizling 16 lei, ó-rizling 20, furmint 26 lei, ménesi vörös 36 lei. Nagyobb vételnél árengedmény.

Fegyelmi elé állítják a villamosmű két legrégebbi főtisztviselőjét

Az oradeai időközi bizottság kedden délután dr. Bledea László alpolgármester elnöksége alatt tartott ülést.

Salamon Béla városi és villamosműi pénztárost és Nagy István főkönyvelőt fegyelmi elé állítják. Indok: szolgálati képtelenség, nem ismerik az államnyelvet és működésükben a számviteli törvény intézkedéseit nem tartották be. Szűcs Béla villamosműi főgépészt, miután elérte a korhatárt, július 1-i hatállyal nyugdíjazták. — A Bratianu-utca aszfaltozását

végleg elhatározták, még pedig úgy, hogy a város 70, a háztulajdonosok pedig 30 százalékban járulnak hozzá a költségekhez. A háztulajdonosok a reájuk eső részt 4 év alatt évi részletekben kötelesek kifizetni. — A miniszteri rendelet értelmében a közhivatalokban a húsvéti szünet április 26-ától május 2-áig tart.

A városi bérházak lakói és kereskedői kérték, hogy a házbérekből 15 százalékos leszállítást engedélyezzen a város vezetősége. A bizottság a kérést elutasította.

Az iparosok adóügyi tájékoztatója

A kisiparosok adójának megállapítására vonatkozólag az adótörvény 30., 48. és 76. szakaszai intézkednek.

Ezen törvényszakaszok a Monitorul Oficial (Hivatalos Lap) 1935. április 1-i, 77. száma szerint a következőkben módosultak:

1. A kisiparosokat is meg kell idézni az adókievési tárgyalásra.

2. A módosított 30. és 48. szakaszok hatályon kívül helyezték az 1934. április 1. fényüzési és forgalmi adótörvények 9-ik szakaszát és újból életbe léptették az 1932. dec. 31-iki fényüzési és adótörvénynek 12. szakaszát. Ezen szakaszra az adótörvény végrehajtási utasításának 84. és 155. §-ában is történik hivatkozás. Eszerint kisiparosoknak tekintendők, akik:

a) Nem használnak 5 lóerőnél nagyobb energiát.

b) Nem foglalkoztanak többet, mint 6 munkást, mestereket és segédeket.

c) Nem adnak ki munkát otthon dolgozó munkásoknak.

d) Tagjai az Ipartestületnek.

e) Ha Oradeán laknak, nem fizetnek évi 60 ezer leinél több üzemhelyiségi, illetve üzlet-helyiségi bért, ha pedig vidéken laknak, nem fizetnek évi 40 ezer leinél több üzemhelyiségi bért.

Ha a felsorolt feltételek mindegyike igazolást nyert, a patenta fixa adókból még külön 20 százalékos engedmény jár a kisiparosoknak.

Különösen felhívjuk az Ipartestület tagjainak figyelmét arra, hogy

a) Az adókievési tárgyalásra szóló megidézés napján, személyesen jelenjenek meg a megyei osztályozó (patenta fixás) adókievítő bizottság előtt és vigyék magukkal a fentiekre vonatkozó hiteltérlemről bizonyítékaikat. Akik a valóságnak megfelelő jövedelmüket, kereskedelmi könyvekkel tudják igazolni, vigyék könyveiket is magukkal.

b) Nem foglalkoztanak többet, mint 6 kel szemben magasabban állapítanak meg, vagy nem ismernek el a 20 százalékos kisiparos adóengedményt, erre vonatkozólag jogaiknak különben elvesztése terhe mellett 20 napon belül írásban kell fellebbezniük.

Miután a városi taxák kivetése is folyamatban van, felhívjuk az Ipartestület tagjainak figyelmét arra is, hogy a városi taxakivető bizottság előtt is személyesen jelenjenek meg és vigyék magukkal minden hiteltérlemről bizonyítékaikat.

A városi taxák esetleges magas kivetése ellen is 20 napon belül kell fellebbezni, mert ellenkező esetben a taxakivetés joga erőre emelkedik.

Bővebb felvilágosítást az Ipartestület titkári hivatala ad. Az Ipartestület Elnöksége.

Az Oradeai Ipartestületi Hitelszövetkezet Temekezési Egyesülete értesíti „A” csoportjának tagjait, hogy Nagy P. Istvánné és Vasádi Ferenc tagunk meghalt. (409., 410-ik halotti). Ezért az esedékessé vált 10, illetve 11 lei minden egyes tag által befizetendő az egyesület pénztárába vagy a pénzbeszedőnek. Az elnökség.

Mely időpontokban tartoznak a háztulajdonosok bejelentéseket eszközölni. A Háztulajdonosok Szövetsége — arra tekintettel, hogy a bejelentési határidőknek egy része rövidesen lejár — újra figyelmezteti tagjait, hogy:

1. az eddig adómentes házak tulajdonosai, ha még statisztikai adóval megterhelve nincsenek, április 20-áig tartoznak házaik felépítését a pénzügyi adminisztrációhoz bejelenteni, mert ellen esetben magukat súlyos pénzbírságnak teszik ki. 2. Ugyanezek a háztulajdonosok jogvesztés terhe alatt ugyanakkor április 20-áig kérhetik adóiknak a jelzálogi kamatterhek címéni mérséklését. 3. Ugyancsak a most adókötelessé vált házak tulajdonosai az adóikat megállapító proces verbal kikézésítésétől számított 20 nap alatt fellebbezést adhatnak be. Az átvétel napját az aláírás eszközölésekor fel kell írni arra a proces verbalra, amely a pénzügyi közegnél marad. 4. Május hó 15-éig az összes háztulajdonosok kivétel nélkül, továbbá az albérlőbe adók is kötelesek bejelenteni a bérleti díj nevét, foglalkozását és a fizetett bérösszeget az adminisztrációhoz bejelenteni. 5. Az eddigi adóköteles háztulajdonosok — ha eddig adóik mérséklését a jelzálogi kamatterhek címén nem kérték — ezt május 15-éig pótlólag eszközölhetik. További felvilágosításokat szövetségünk tagjai titkári irodánkban (Strada Avram Jancu 13.) díjmentesen nyerhetnek. A Háztulajdonosok Szövetsége.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombaton délután 4 órakor 15 és 20 leies helyárrakkal: **Mosoly országa.**

Szombaton este 9 órakor a színházi szezon legnagyobb szenzációja: **En és a kisöcsém.** (Gábor Marával a kettős címszerepben). Új leszállított helyárrakkal.

Vasárnap délután 6 órakor: **En és a kisöcsém.**

Vasárnap este 9 órakor: **En és a kisöcsém.**

Hétfőn délután 6 órakor: **En és a kisöcsém.**

Hétfőn este 9 órakor: **En és a kisöcsém.**

Kedden délután 6 órakor: **En és a kisöcsém.**

Kedden este 9 órakor: **En és a kisöcsém.**

Szerdán este 9 órakor: **En és a kisöcsém.**

— **En és a kisöcsém. Premier szombaton este.** A szezon legnagyobb színházi szenzációja. Mindenütt, mindenkit megbűvölt. A szereposztás szenzációs. A kiállítás káprázatos. A toalettek tündöklők. A zene fülbemászó. Az együttes fővárosi. A rendezés magas színvonalú. A teljesen új díszleteket mindenki mecsodálja. Hogy Oradea egész közönségének alkalma legyen a III-ik ciklus összes újdonságaihoz gyönyörködni, az igazgatóság leszállította a helyárrakat, így tehát mindenki nagyon olcsón, fővárosi nivójú előadásokon vehet részt. Az En és a kisöcsém szombaton este 9 órakor, vasárnap 6 és 9 órakor, hétfőn 6 és 9 órakor, kedden 6 és 9 órakor és szerdán 9 órakor van a színház műsorán, mindenkor leszállított helyárrak mellett. Új leszállított helyárrak: Nagypáholy 253, páholy 203, szőlye 53, korszék 43, támlásszék 33, erkély I, II. sor 23, zártszék 18, állóhely 13. Jegyek minden előadásra már váltathatók a színház elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1-ig és délután 4—6-ig.

— **Délutáni előadások.** A Magyar Színház délutáni előadásai is szenzációsak. Délutáni előadásoknál magas nívó, olcsó helyárrak. Minden matiné és délután 3 órai előadás 15 és 20 leies helyárrakkal kerül színre. Minden olcsó helyárrak előadásánál a helyek számozottak.

Ki a hibás?

Kaptuk a következő levelet:

Tisztelt Szerkesztő úr! Tisztelettel kérem közölni alábbi leveleimet. A Nac—Ripensia vasárnapi mérkőzésről írt tudósítások általában megemlítik azt a nagy zúgolódást, ami az oradeai átrándulók között tapasztalható, a rendezők pedig a fejetlenségeikért s kellemetlenségeikért, (amelyek ugyancsak alaposan elvették a kedvét mindenkinek hasonló kirándulásoktól) bünbakkal a Ripensia vezetését próbálják előtérbe állítani.

Tagadhatatlan, hogy a timișoaraiakat a vendéglátás tekintetében az emberevő pápuák is felülmulják s az a tempó, ahogy fogadták az oradeai átrándulókat a Fidzsi-szigeteken is neveltlenség számba menne. A mintegy ötszáz átrándulót, amikor Timișoara utcáin végigvonultak, lehurrogással, püffujjal, gúnyos megjegyzésekkel illették. A felelőtlen elemek? Mind egy Timișoaraiak voltak. Semmi mélység nincs. Olyan hangulatot kellett volna teremtenie a Ripensia vezetésének, hogy a vendégszeretethez a vadnépeknek is tiszteletben tartott szokásain, törvényein csorba ne essék! Sőt gondoskodnia kellett volna szép fogadtatásról, mert így illik.

Azt a részt, hogy az oradeai vendégeknek jegyről nem gondoskodnak, s hogy legfeljebb állóhelyhez juthattak a fáradtan érkező *úri családok*, — nem tudom csak a Ripensia rovására írni. Annál is inkább nem, mert azok, akik a rendezést vállalták, vagyis a Nac vezetősége, amely Oradea város közönségével szemben felelős, főképpen a közönséggel szemben, amely fáradságot és pénzt áldoz érte mindenkor, — a rendezés körül már itthon is bakkalövéseket követelt el.

Ismétlem: mindenért, ami történt, bárki követte el, a Nac vezetősége a felelős, mert neki kell gondoskodnia. Hogy minden jól s a közönséget kielégítően történjen. Kibeszélésnek helye nincs.

Előrelátható volt, hogy a Nac híveinek száza fogják követni a csapatot. Négyszázan mentek át vasúton. De százra tehető azoknak a száma is, akik autókön, autóbuszon rándultak át. A Filmpalace egyik alkalmazottja pedig, minthogy pénze nem volt, gyalog ment szerdától és vasárnap déli 2 órakor ért oda és az átrándulók hozták haza vonaton.

Már 300 utas indulása esetén *különvonatot* lehet bérelni, ami cc. *kétórás megtakarítást jelent a menet- és jövedelmében.* Ennyi kényelmet megszerezhetett volna könnyen, igen kevés fáradsággal a Nac vezetősége annak a közönségnek, amely jó és rossz időben, jó és balsorsban kitartott féltékeny mellette.

De kötelessége lett volna elküldeni előre egy emberét, hogy megvegye előre a jegyeket a kirándulók részére, hogy ne tegye ki magát azoknak a megjegyzéseknek, amelyek jogosan érték a felháborodott tömeg részéről.

Ne igyekezzenek most a felelősök áthárítani mindent a Ripensiaira. De igyekezzenek arra, hogy állapítsák meg, hogy kik követték el a szarvashibákat s vonják őket felelősségre.

Mindenekfelett pedig gondoskodjanak arról, hogy a jövőben hasonló eset ne forduljon elő. Az alapos vereséggel járó érzések után ennyit legalább elvárhatunk.

Egy nacista család.

Május 25-éig kell kérni a kincstári bérkülönbözetek folyósítását. A Háztulajdonosok Szövetsége figyelmezteti tagjait és tulajdonostársainkat, hogy az április hó 15-én meghirdetett új lakásbérleti törvény értelmében a most hathavi időtartamra meghosszabbított köztisztviselői és köznyugdíjas bérleti szerződések után a tulajdonosoknak járó bérkülönbözetek iránti igényeket a törvény által előírt módon és a szükséges okmányok becsatolása mellett május hó 25-éig kell érvényesíteni, mert ellenkező esetben ez a joguk érvényét veszti. Az elnökség.

Elbocsátott kisebbségi bírósági tisztviselők

Oradeára most érkezett le a bíróságnál alkalmazott kisebbségi tisztviselők nyelvvizsgálata alapján Pop Valér igazságügyminiszter döntése, aki a következőket fosztotta meg állásától, akik már erre a hónapra sem kapják meg fizetésüket, bár még szolgálatban vannak: Dr Tóth Kálmán törvényszéki számvető tisztviselőt, Mester Lajos, Imrek Magdolna Mária, Herbst Karolina oradeai törvényszéki, illetve járásbírói kezelőket, valamint Mária Eugénia Lukács, tincai járásbírói tisztviselőt. Ugyancsak állásvesztésre ítélte az igazságügyminiszter Török Antal és Székely Adolf bírósági végrehajtókat is, akik a nyelvvizsgán nem feleltek meg.

Az igazságügyminiszter döntése alapján, az állásvesztésre ítelt bírósági tisztviselők és alkalmazottak nem teljesíthetnek tovább hivatali szolgálatot. A táblai kisebbségi tisztviselők kivétel nélkül átmentek a nyelvvizsgán.

Tárgu-Mures. Saját tud. Az igazságügyi miniszter tegnap leérkezett leiratában közölte a tárgyu-muresi bíróságok vezetőivel, hogy a legutóbbi nyelvvizsgán elbocsátott tisztviselőket április 1-i hatállyal elbocsátja állásukból. Az elbocsátásra ítelt tisztviselők közül Kovács Ferenc és Lőrinczi reghini bírósági tisztviselőnek 38 évi szolgálatuk van és csak azért nem mentek nyugdíjba, mert felettésem kérték maradásra a nehezen pótolható tisztviselőket. Csiki Ferenc 34, Szokol Udón 30, Mihály Ida 25, dr Farkasházy Ferencné 12, Kovács Jánosné 10 évi szolgálattal bírnak.

Zálau. Saját tud. A Szilágyság megyeszékhelyének telefonközpontjánál szolgálatot teljesítő két tisztviselő: Takár Andor és Horváth Ágnes tegnap értesítést kaptak az igazgatóságtól, hogy állásukból el vannak bocsátva. A két tisztviselő napidíjas volt s kinevezésüket még abban az időben kapták, amikor a telefontársaság belátta, hogy komoly eredményeket csak szakképzett alkalmazottakkal érhet el. Most azonban a valachikus mozgalom nyomására egyik napról a másikra kitétek állásukból a két mindenkor bevált tisztviselőt s helyükre két nőt neveztek ki, akik attól eltekintve, hogy a szinmagyar Zálau telefonelőfizetőit nem tudják kellőképpen kiszolgálni tekintettel, hogy nem tudnak magyarul. — Horváth Ágnes beszerezte születési bizonyítványát, egy községi igazolványt és egy, még a magyar éra előtt kiadott elemi iskolai bizonyítványt, amelyek mind azt igazolják, hogy Horváth Ágnesnek csak a neve magyar, ő ellenben román nemzetiségű és görög katolikus vallású. A bizonyítványokat, egy kérvény kíséretében felterjesztette a telefontársaság igazgatóságához, hangsúlyozva, hogy az ő esetében tévedés történt s őtet haladéktalanul helyezték vissza állásába.

Satumare. Saját tud. Az igazságügyminiszter a nyelvvizsgán elbukott igazságügyi

tisztviselőket azonnali hatállyal felfüggesztette állásától. Az elbocsátott kisebbségi tisztviselők névsora a következő: Satumareiek: Pintye Jánosné, Szabó Pál és Adamik Miklós, Ardu: Pásztor János, Negresti: dr Kovács Jenő, Baia-Mare: Nagy Ferenc és Csizsér Miklós, Végül: Seiből: Gönczi Sándor, Sághy László és Mihálovics István. Valamennyien évtizedek óta becsülettel teljesítették kötelességüket.

A magyarországi új parlament megtartja a délutáni munkaidőt

Új miniszteriumot létesítenek az iparügyekre. Hihetetlen hír a fővárosi törvényhatóság feloszlatairól

Budapestről jelentik: Lapértesülések szerint a házülési időpontja tekintetében a kormány a délutáni ülések rendszerét kívánja továbbra is fenntartani. Ezen annyit akarnak változtatni, hogy az ülések ezután délután 4 órakor kezdődnek és 8 órakor végződnek.

Beavatott helyre hívatkozva a reggeli lapok azt jelentik, hogy az újonnan létesített iparügyi miniszterium élére Bornemissza Géza, kereskedelmi miniszter kerül. Az új kereskedelmi miniszter személyére nézve még nincs döntés.

Fabinyi pénzügyminiszter kedden este Fiuméba utazik, az ottani magyar fővámm hivatal ünnepélyes megnyitására. Fiuméből Milánóba utazik a nemzetközi vásár megtekintésére.

Zálau. Saját tud. Az itteni prefektura a napokban rendeletet küldött Carei város vezetésének, amelyben értesíti Pák Mihály fő-tisztviselőt, Szakáll Sándor állatorvost, Serly Ignác anyakönyvi, Somogyi Sándor pénztári és Pap József tisztviselőket, hogy az elmúlt hónapban megtartott sikertelen nyelvvizsga miatt állásukból azonnali hatállyal el vannak bocsátva. A rendelet hangsúlyozza, hogy miután egy kuriai döntvény nem tartja szükségesnek a fegyelmi bizottság elé állítását azoknak a tisztviselőknek, akik nem tudnak románul, az elbocsátás április 15-től számítódik. Az elbocsátott tisztviselők perekkel támadják meg a prefektus rendeletét.

Budapestről jelentik: A Mai Nap értesülése szerint a kormány Budapest törvényhatósága feloszlatairól végrehajtására már az összes szükséges intézkedéseket megtette. Előreláthatólag még a szerdai nap folyamán megtörténik a fővárosi parlamentjének feloszlata. Biztosra veszik, hogy Sipőcz Jenő főpolgármestert kormánybiztosnak nevezik ki az új törvényhatóság összeüléseiig terjedő időre.

(A hír hihetetlenül hangzik. Eddig még nem volt példa arra, hogy alkotmányos kormány Magyarországon önkormányzati jogu törvényhatóságot feloszlatt volna. A törvényhatósági testületek megújulása is úgy történt, hogy csak a tagok feleresze került új választásra, a másik fele az új tagok bejöttéig is gyakorolta az önkormányzatot. Szerk.)

A francia-orosz megegyezésről folynak a tárgyalások

— Franciaország állítólag kiábrándult a szovjethadseregéből —

Párizsból jelentik: Lapjelentések szerint Laval és Litvinov kedden ismét megbeszélést folytattak a francia-orosz megegyezés ügyében. Valószínű, hogy Genfben már nem lesz idő az egyezmény végleges megszövegezésére. Ugyanis Laval szerdán este már Párizsba akar utazni, ha a Népszövetség Tanácsának ülése befejeződik.

Londonból jelentik: Az Evening Standard szerint a francia kormányt teljesen kiábrándi-

tották a szovjetbarátságából azok a jelentések, amelyeket a francia katonai hatóságok legutóbb Oroszországból kaptak. Ezekből ugyanis kitűnik, hogy a szovjet hatalmas katonai felkészültségéről szóló hírek a mesék világába tartoznak és a bolsevista hadsereg egy komoly háborúra teljesen alkalmatlan. Sokat hangzott a békevágyának egyetlen oka, hogy senki sem tartja tanácsosnak a háboruszkodást.

Sajtóvisszhang a Népszövetség vitájára.

Párizsból jelentik: A francia lapok általában elégedettek a keddi genfi eseményekkel és bíznak a francia határozati javaslat győzelmében. Az Oeuvre szerint Madrid és Berlin között kereskedelmi szerződés megkötése áll közelebb és ez magyarázza Madariaga magatartását.

A lapok élesen támadják Becket, dölyfösnek nevezik, mondván, hogy nagyra van tekintélyével és a Berlinnel kötött szerződéssel.

Német-angol tengerészeti értekezlet. A francia hadiipar lapja német támadást vár a Rajnavidék semlegessége ellen.

Párizsból jelentik: Az Oeuvre szerint Simon kedden közölte a francia küldöttséggel, hogy Anglia felkérte Németországot egy londoni tengerészeti szakértekezleten való részvételre, amely júniusban lenne. Ezen egy közeli tengerészeti értekezletet készítenek elő.

Az Echo de Paris (a hadiipar lapja) londoni jelentése szerint az angol fővárosban arra számítanak, hogy Németország a közeljövőben semmisnek nyilvánítja a Rajnavidék semlegességére vonatkozó intézkedéseket, sőt azt is tudni véli, hogy a német kormány Köln és a nagyobb Rajna-menti városok mentén rohamcsapatokat von össze és itt alkalmazza azt a rendeletet, hogy az egész belföldi haderőt a rendes hadsereg keretébe illesztik be.

A stressai konferenciáról.

Mussolini a saját autóján viszi MacDonaldot a tárgyalásokra.

Megnyílt!

LÖRINCZ JÓZSEF üveg- és porcellán-üzlete

Satu-Mare, Cuza Vodă (Eötvös-u.)

(D. Suta könyvkereskedése mellett)

ahol legjutányosabban szeresheti be szükségletét.

Képereteket, épü-
letvezetést igen olcsón
készítek. Kerem a kö-
zönségszíves pártfogását

MUSSOLINI PALOTÁJA a „Lago Maggiore” tündérszigetén

Stresa, április hó.

Szemben ezzel a kis városkával, amelyet Európa hatalmasai ügylátszik előszeretettel választanak ki nemzetközi konferenciák színhelyéül, mint úszó tündérsziget ragyog az *Isola Bella* a *Lago Maggiore* tükren. A *Borromeo*-k sokévszázados kastélya, várfalak, szállodák, kisebb villaépületek összezsúfoltan borítják a szigetecskéket, innét, a partról, úgy tűnik, mintha a kövek közül nőnének ki az árnyas fák és bokrok, küzködve minden talpalattnyi helyért. Havasok fehérlelkű az azurkék tó körül, glecserek, amelyek mély barázdákkal, jeges hasadékokkal, mint vágyakozó újjakkal nyulnak a Valle d'Ossola völgye felé. Olajfák sötétlenek a tó mentén, szubtrópusi virágok nyitogatják szirmaikat. Reggeli sétám Bavenoba vezet, festői kis olasz falu, a lusta halászosok és a maszatos gyermekek földi paradicsomába.

„O sole mio”...

Hasát sütteti a fiatal izmos halászegény és érekel a napról, amely Itália egén ragyog, amióta a Duce áll a kormányruhá mellett. Kelletlenül nyul az evezők után a fiú, amikor értésére adom, hogy be akarom járni ezt a gyönyörű vizecskét, meg akarom látogatni a négy szigetet, amely annyi történelmi romantika után, az elkövetkező napokban világraszóló, komoly jelentőséget fog kapni. Néhány percre Bavenotól fekszik az *Isola dei Pescatori*, a halászsziget, festői falucsukája az ősi *Borromeo*-család hajdani birtokának. A középkori Itália történelmében nagy szerepet játszottak a *Borromeo*-k, akiknek nemzetsége egy szentet is adott a katolikus egyháznak: San Carlot. A szent képe megtalálható itt a szigeten minden halászkunyhóban, sőt, aki teheti, gyertyácskát éget előtte, vagy vörös pohárkában tiszta olajat.

Egy kis dombon megállók. Alig észrevehetően gyűrűz előttem a kristálytiszta víz, olyan, mint szelid mosoly a *Lago Maggiore* arcán. Valaki mandolint penget a halászfaluban, a hűvös légy hangja visszaverődik a túlsó partról, dallamos emberi hangokat hoz magával és a magnóliák édes illatát. Béke és derű ömlik el ezen a tájon, a csendes víz és a hótól ősz, öreg hegyek tisztasága. Imára és elmélkedésre vágyik az ember itthon és nehezen tudja elképzelni azt, hogy családi háborúságok véres árnyai rejtőznek ma is a négy szigeten, a századokkal ezelőtt itt élt *Borromeo*-k emléke.

Európai koncert a *Borromeo*-k zenetermében

Csónakba szállók ismét, meglátogatom az *Isolino San Giovanni*-t, a *Lago Maggiore* legkisebb szigetét, amely *Pallanza* partja előtt fekszik. Tavaly fantasztikus zeneünnepélyt rendeztek itt a *Lago Maggiore* szállodái, amelyek természetesen mindenben csak az üzletet keresik. Egy pillanatra elfog a vágy, hogy leheveredjek a fák sűrűjében, a rodendronok közé, amelyek talán vidámabban élnek itt, mint messzi, földi hazájukban. A nap azonban máris égetően tűz a tó vize fölött és figyelmeztet arra,

hogy takarékosabban bánjak az időmmel. Kelletlen halászegényem tovább visz tehát a legnagyobb szigetre, amelyet *Isola Madre*-nek, vagyis anyaszigetnek neveznek. A trópusokra emlékeztet a buja vegetáció ezen a parányi földön. Narancsszínben ég az öreg kastély, pompás pálmák között, amelyek legmagasabbak egész Itáliában. A forró égőv nehéz illata terjed a kastély körül: hatalmas magnólia grandiflórák virágoznak és krémszínű kelyheikből dúsan árad az illat. A tó felé fekete kínai bambuszok állanak, indiai és japán virágok, mexikói fenyők, délamerikai araucariák, kékes-zöld ciprusok, amelyeknek Kasmir a hazája. Kávébokrok virágoznak az egyik ösvény mellett, máshol teacserjét látok: fényes leveleiket kékesre festi a tündöklő ég.

A *Lago Maggiore* gyöngye azonban *Isola Bella*, a tündérsziget Stresával szemben. Ha a városkából egymásra épített épülethalmaznak tűnt ez a kis sziget, úgy partraszállás után meglepetéssel látja az ember, milyen pompás ligetcskéké vannak rajta, árnyas sétányok, ahol kimosza az ember fejéből a gondokat s glecserek felől ideszáll, enyhe levegő. Mint középkori

A Duce Napoleon ágyában?

Trópusi fából spinétek állanak a zeneterem falai mellett, egy viola da gamba, egy arcellio és egy XII. századbeli monocorda, amely a gyűjtemény legértékesebb darabja. A karosszékeket XVIII. századbeli génuai brokát borítja. *Tempesta* festményei díszítik a falakat és aranyozott tritonok rézveretes, drága flórenzi szkenyeket tartanak vállaikon az értékes képek alatt. Pompában sokszorosán felülmulja ezt a helyiséget a trónterem, amelynek gazdag díszítése szinte már a jóízű rovására mennek. A mennyezetet arany angyalok, girlandok, virágok, címerek díszítik. A falakon tengernyi szörnyek, mint kariatidák birkóznak hét orissal. Alabástromvázák állanak a bíborosron mellett, arany- és ezüstművirágok díszlenek bennük. Egy hatalmas gobelinen azonban négy szánys kerubin a *Borromeo*-k címerén erre a szóra mutat: „*Humilitas*.”

A díszlépcsőházban látható a *Mediciek* címere, a *Farnesek* lilioma, a *Viscontik* kígyós címere, a *Barberinik* családjának jelképe: a három méh... Egy félig üres szobában áll a vörösselyem ágy, amelyben 1798-ban egy éjszatra Napoleon megpihent.

Fejedelmek és királyok gyakran fordultak meg *Isola Bellán* és töltöttek itt néhány napot. A *Sala della Regina* gyakran volt hálószobája az uralkodóknak. Így 1809-ben IV. György angol király felesége lakott itten és néhány évvel később a szardíniai királyné. A szoba közepén lilaszínű márványasztal áll, amelynek aranyos lába a földet jelképező teknősbékén nyugszik és ekörül ezüstdelfinek játszadoznak. A fal mellett áll egy empíresztílusú, mahagóni bölcös, ahol valamikor egy spanyol infáns aludta gondtalan álmát.

jobbágyfalucska, néhány halászkunyhó áll a part kanyarulatában, egy kis kopott öreg templom, amelynek kriptájában örök álmát alussza *Fridericus Borromeo*. Sírkövén ez áll: „Akarata szerint ide temették, mert ifjúsága óta a szegényekkel együtt érzelt és semmit sem tagadott meg tőlük; ők se tagadják tehát meg tőle, amit elvárhat: hogy imádkozzanak érte, hogy lelke nyugalmat találjon.”

Ez az ittfelejtett halászfaluca talán csak arra jó, hogy hangsúlyozza az ellentétet, amely a szegénység és a gazdagság között van. Mert néhány lépésre a templomocskától máris királyi parkban találja magát az ember, ahol a világ legtrikább fái és virágai díszlenek. Libanoni cedrusok, afrikai kenyérfák, szumátrai szögőpalmák, ausztráliai eukaliptuszok pompáznak itten büszke lombjaikkal, amíg lábuknál cukornád hajlong, papirusz zöldel, mimózák illatoznak és kaméliák ontják fehér és piros virágaikat. Szinte túlzott gazdagságában a barokk-korszak benyomását kelti ez a kert, amely így szerencsésen alkalmazkodik a fényűző kastély stílusához.

Az épület északi szárnyát a család tagjai lakják, míg többi részét megfelelő belépődíj ellenében begyakorolt szolgák mutogatják az idegeneknek.

— Eppen ma kaptuk a parancsot signore, hogy több idegent ne engedjünk be, meri rendbe kell hoznunk a kastélyt a nagy látogatásra. — Ezt mondta a tüzes, feketeszemű, ősz inas, majd bizalmasan hozzátette: — A Duce várjuk...

Nem volt nehéz leküzdenem ezt az akadályt, mert amikor megtudta, hogy újságíró vagyok, szívesen tett velem kivételt. A becsüdtött az óriási ablakokon, szikráztak a folyosókon és termekben az aranydíszítések, csillárok és velencei tükrök, túlhajtott pompa hívalkodóvá tette a bronzba, ezüstbe, aranyba öltöztetett szobákat és nehezen hihetővé azt, amit a jó öreg inas nekem a *Borromeo*-król beszélt:

— *Humilitas*... alázatosság, ez a család jelszava, nagy „szentünk”, San Carlo óta...

Tényleg ez a szó áll a mindenütt látható címerpajzsokon, sőt a terrakotta-padlókon is. Meglátogattuk a zenetermet. A legváltozatosabb régi hangszerek találhatók itten. Ezeket most mind eltávolították, hogy ne legyenek útjában a furcsa instrumentumok a néhány nap múlva itt tartandó „európai koncert”-nek.

Elhízott olasz asszony keféli gondosan Napoleon selyemágyát.

— Ezt készítjük elő a Duce számára, — magyarázta az inas.

Mussolini, a „másik” kiskáplár: Napoleon Bonaparte ágyában! Ahogyan az olasz diktátor jellemét ismerem, inkább kifekszik aludni a magnóliabokrok alá, mintsem elfogadja ezt a fényűző, puha ágyat. Ó bizonyára nem barokk-pompát jön ide keresni, hanem talán inkább a „*humilitas*” igazi értelmét, az önzetlen munka tiszta atmoszféráját, amelyet a tündéri *Lago Maggiore* varázsol ide s a hóval, glecserekkel ékes szép hegyek lehelnek a *Borromeo*-k négy szigetének kies paradicsoma felé.

LEWIS HUNTER

Willam—Zsiros S. J.:

Jézus élete

korának történelmi, politikai, néprajzi háttérben.

Az 500 oldalas, térképpel díszített könyv Jézus életét, kora jellemrajzának erősen aláfestésével állítja lelkünk elé. A legfeltűnőbb az, hogy Jézus kora rendkívül hasonlít korunkhoz és azért az Údvöztőt sokkal jobban megértjük, mintha elvontan, korának ismerete nélkül rajzolták elénk.

Ára: 195 lei és portó.

Kapható: KÖNYVOSZTALYUNKNÁL.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal
és előfizetés teljesítési helye

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 800, fél évre 400
negyedévre 210, egy hónapra 70 lej.

Nyugaton: Egész évre 50 P, fél évre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 80.037.
Telefon: 27.

Felelősszerkesztő: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.
Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

Időjárás

A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint déli szél, nyugatról felhősödés várható. A hőmérséklet emelkedik.

București. Saját tud. A földművelésügyi miniszteriumba érkezett jelentések szerint az utolsó napok esőzesei országsszerte igen jó hatással voltak a vetésekre. Egyes vidékeken ugyanis károkat kezdett okozni a szárazság.

Zürichi zárlat. Párizs 20.38, London 15.01, Newyork 30.9, Brfűssel 52.32 fél, Milánó 25.65, Madrid 42.22 fél, Amszterdam 20.40, Berlin 14.30, Bécs — schilling 58, Prága 12.91, Varsó 68.25, Belgrád 702, București 305.

A nagyhat egyházi zenéje. Az cradeai székesegyházban a Jeremiás siralmait a növendékpapság végzi a vatikáni korális szerint Allegri: Miserejével. Nagycsütörtökön Kyrie és Gloria Bibl. F-dur miséjéből zenekarral, a mise többi része Kersch A-dur a capella miséje. Kersch: Christus factus est és Dextera. Áldozásra Anerio és Viadana: Adoramus te. Olajszentelés és lábmosás a vatikáni korális előírása szerint. Nagypénteken Leitner: Turbák, Vavrincez: Vexilla és Ecce quomodo moritur. Keresztények sirjaitok Demény és A keresztfához megyek Harmat átrásában vegyeskarra. Este a szentségbetételnél Duck: Popule meus férfikarra. Nagyszombat délelőtt a Kyrie Kromolický d-moll miséjéből a capella, a Gloriától Griesbacher Es-dur miséje zenekarral és Gruber: Vesperás.

A néhai mainzi érsek vallomástétele szorongatott hazája mellett. Március 20-án halt meg Ludwigshafenben dr. Ludwig M. Hugo mainzi érsek. A „Kölnische Volkszeitung” egyik legutóbbi számában érdekes epizódokat ír le a nagy püspök életéből. — Poch marsall a Rajnavidék francia megszállásának idején magához hivatva az érseket és képtalanját. Hozzájuk intézett beszédében azt fejtette, hogy a Rajnavidék katolikus népének egyetlen adottsága — a francia világbirodalomhoz való csatlakozás. Dr. Hugo érsek képpén váltaszolt a hadvezérnek: „Kegyelmes úr! Mi büszkén vallottuk magunkat németeknek, mikor édes hazánk napfényben ragyogott! Németek maradtunk akkor is, ha hazánk sorsa rosszra fordult! Önnek excellenciás uram el kellene vesztenie minden tiszteletét az ember és pap iránt, ha ez kész lenne arra, hogy hazájá jövőjéről és sorsáról akkor alkudozzék, amikor idegen sorsárnyok veszik körül”.

Meghalt Panait Istrati. București. Saját tud. Március 16-án Bucureștiben meghalt Panait Istrati, a világhírű író. 1884-ben született Brailában. Első írásai a Romania Muncitoare című munkáslapban jelentek meg. Nagy világcsavargó volt. Görögországban, Egyiptomban, Szíriában, Palesztinában volt alkalmi munkás s mint ilyen nagyon jól megismerte a szegény emberek életét. A háború alatt Svájcban volt telefonszerelő munkás és mázoló. Megtanult franciául s kezdett francia nyelven írogatni. Roman Rolland fedezte fel, mint nagytehetségű író. Először is írt „Kyra Kyralina” című könyvéhez s a Balkán Gorkijának nevezte őt. Panait Istrati később meghasonlott ezzel az irányzattal. Oroszországi utazása ugyanis nagy csalódás volt számára s ottani benyomásai alatt írt regénye jó propaganda eszköz és dokumentum volt a szélső jobboldaliak számára. Életének utolsó szakában Brailában lakott s régóta betegeskedett. Végrendeletében meghagyta, hogy édesanyja sírja mellé temessék el.

Kimaradtak az iparosok az aradi adótárgyalásokból. Arad. Saját tud. A pénzügyigazgatóság március 15-én kezdte meg az aradi iparosok adótárgyalásait. Előzőleg átiratban kérték a munkakamarát, hogy a tárgyalásokra jelölje ki a képviselőit. Ez megis történt, de a legnagyobb meglepetésre az iparosok képviselőit nem hívták meg a tárgyalásra. Az iparosok a sérelem miatt intervencióra készül.

Hány püspöke van a katolikus anyaszentegyháznak? Legújabb statisztikai adatok szerint az egész földkerekségen elterjedt katolikus anyaszentegyház püspökeinek száma a következő: Ezidőszent van 10 valóságos és 4 címzetes pátriárka, 152 hercegérsek és érsek, 911 megyéspüspök, 688 felszentelt püspök. A missziókban működik 268 apostoli helynök és 109 apostoli prefektus, ezenkívül 35 missziós terület önálló. Püspöki joghatósággal felruházott főpap és apát van 46. A Szentek 35 államnal képviselteti magát nunciussal és internunciussal, ezenkívül van 21 apostoli követ, diplomata jelleg nélkül. 32 állam képviselteti magát a Vatikán államnal, valamint a souverén Máltai Lovagrend.

Ötvenszázalékos kedvezmény a husvéti üdvözlő táviratokra. A posta igazgatósága a közönség tudomására hozza, hogy a husvéti ünnepekre való tekintettel április 27 és május 1 között az üdvözlő táviratok 50 százalékos kedvezményt élveznek (helyben és az egész ország területén) és nem számítanak sem ünnepi, sem éjjeli taxát.

Dr. Boross György unitárius püspök 80 éves. Cluj. Saját tud. Pénteken e hó 19-én tölti be nyolcvanadik életévét dr. Boross György, unitárius püspök. Az egyház vezetősége a husvéti ünnepekre való tekintettel a főpásztor április hó 24-ikén lévő névnapját fogja felhasználni arra, hogy ünnepi üzeneteket és jókívánatokat tolmácsolja. Ugyanebből az alkalomból az unitárius egyház egyesületek is tisztelő látogatást tesznek a főpásztor előtt. Dr. Boross György püspök, aki munkás életével és áldásos tevékenységével nemcsak az unitárius egyház vezetőségének és híveinek, hanem Erdély egész magyarságának nagyrabecsülését és osztatlan szeretetét vívta ki, nyolcvanadik életévről visszatekintve, boldog érzéssel szelmelethi munkálkodásának gyümölcseit: az ötvenéves Dávid Ferenc Egyetlet s a negyvenötödik évfolyamában járó Unitárius Közlöny, amelyek az unitárius vallásos életnek és a faji kultúrának érdemes munkálói. A nyolcvanéves püspököt, aki jó egészséggel, munkakészséggel és erőnek örvendő, tisztelői és az egész erdélyi magyarság jókívánatokkal és meleg ünnepi üzenetekkel veszi körül.

Eladó 14 darab „KERESZTUT” olajfestmény, 80/145 cm. keményfa rámaikkal. Részletfizetésre 40.000 lei. A. Anca egyházi szerek-kereskedésében, Cluj.

Hatósági orvosok nyelvvizsgálója Aradon. Timisoara-ról jelentik: Az aradi és az aradmegyei hatósági és községi kisebbségi orvosok vasárnap állottak Timisoara-n nyelvvizsgálóra. A vizsgabizottság elnöke dr. Butuanu vezérfelügyelő volt, míg tagjai dr. Rudneanu és dr. Șerb tanár voltak. Aradról és a megyéből összesen kilencen jelentkeztek a nyelvvizsgálóra. Dr. Lusz Ferenc, dr. Neff Aradnoulról, dr. Wachter Sannicolaulmicról, dr. Wagner Simandrol, dr. Albec Sfintuandreirol, dr. Sándor Zerindulról, dr. Hesz Gurahonról, dr. Schellenberg Tautról és dr. Török. Az orvosok közül hárman: dr. Hesz, dr. Schellenberg és dr. Török bemutatatták, hogy diplomáikat román egyetemeken szerezték és ezért a bizottság felmentette őket a vizsgakényszer alól. A többi orvosok részére ezután megkezdődött az írásbeli vizsga. „A szociális megbetegedések, különösen pedig a tüdővész elleni óvintézkedések” kérdéséről kellett írni a hatósági orvosoknak, akik nagy részletességgel, kitűnő románsággal írták meg feladványukat. Ezután szóbelire került a sor. Egyenként vezették be az orvosokat a bizottság elé. Kényelmes karosszékekbe ültették le a vizsgázókat és főleg szakkérdéseket intéztek hozzájuk. A vizsga eredményét csak hónapok múlva fogják tudomásukra hozni.

Két magyar repülő halálos szerencsétlensége. Székesfehérvárról jelentik: Székesfehérvárról Szombathelyre tartó sportrepülőgép Várpalota közelében kényszerleszállást végzett. A repülőgépből levő Szabados Béla pilóta és Szabó Jenő utas oly súlyosan megsérültek, hogy kórházszállítás közben meghaltak.

Egy fiatal leány öngyilkossági kísérlete. Simleul-Silvaniei. Saját tud. Dr. Incze Sándor ügyvéd nevelt leánya, a 20 éves Trotman Gizella, aki csak pár nap előtt érkezett haza Oradeáról, ahol látogatásán volt, nevelőapjának Browning-pisztolyával mellbelőtte magát. A golyó a szív táján hatolt be, de szerencsére sem a szívet, sem a szivburkot nem sértette meg. A kórházban a golyót eltávolították. Állapota nagyon súlyos ugyan, de ha komplikáció nem következik be, életben marad. A leány öngyilkossága előtt elbucszott barátaitól s ismerőseitől azzal, hogy elmegy, de arra a kérdésre, hogy hová utazik, kitérő választ adott. Az öngyilkosság okát szerelmi csalódásnak tulajdonítják.

Szabolcska László dr. Budára távozott. Timisoara. Saját tud. Szabolcska László dr., református esperes, aki tudvaleg a minap leköszönt állásáról, most végleg elköltözött az országból. Budára ment, hogy ottani lelkész állását elfoglalja.

Adótárgyalások a magyarok husvétján. Targu-Mures. Saját tud. Nagy elkeseredést váltott ki az adózó polgárok soraiban, hogy az itteni pénzügyigazgatóság a kisebbségi állampolgárok husvéti ünnepének mindkét napján adótárgyalásokat tart, éppen istentiszteletek idején és úgy a megidézettek nem vehetnek részt az istentiszteleteken, vagy pedig adóérdekeiket nem tudják kellőképpen megvédeni. Hiába volt minden közbenjárás, a tárgyalásokat nem halasztották el.

Letartóztatták sikkasztásért az aradi Berlitz-iskola titkárnőjét. Arad. Saját tud. A rendőrség letartóztatta Kun Máriát, az iskola titkárnőjét. Kun Máriát az iskola vezetősége feljelentette, hogy a tandíjak nagyrészt elszikkasztotta; az összeg nagyságát még nem állapították meg. Kun Mária jó családból származott, apja magasrangú tisztviselő volt. Budapesten színiiskolába került és a rendőrség megállapítása szerint Magyarországon már többször volt büntetve. Jelenleg a timisoarai rendőrség is körözi és valószínűleg, ha Aradon lefolytatják ellene a vizsgálatot, úgy átkísérik Timisoara-ra.

Száz embert ölt meg a felrobbant dinamit. Newyorkból jelentik: Temesei állambeli Hollywoodban egy raktárban felrobbant 20 láda dinamit és 200 láda lőpor. A robbanás következtében közel száz ember kisebb-nagyobb sérülést szenvedett. A vasúti állomás épülete és 36 ház a levegőbe röppült.

Az ablakon keresztül lőtte feleségét egy adóvégrehajtó. Oradeán kedden délbe az Bratiu-utca 55-a számú ház alatt Merluta György városi adóvégrehajtó családi háboruszkodás miatt nyakszirtén lőtte feleségét. A véres tragédia előzményei több évre nyulnak vissza, amikor egy szóváltásból kifolyólag Merluta György városi adóvégrehajtó felesége különvált a férjétől, mivel a ház közös szerzeményük volt, egy házban laktak továbbra is és így a szóváltások napirenden voltak. Merluta Györgynének az első házasságából van egy fia, Sepsí Zoltán, aki jelenleg katoná. A fiának megírta az anyja, hogy nagyon sokat szenved a férjétől, amire a fiu állítólag azt válaszolta, hogyha hazajön szabadságra, felakasztja a mostoha apját. Ezek a levelek a rendőrség birtokában vannak. Sepsí Zoltán kedden reggel érkezett haza s anyjával be akartak menni Merluta Györgyhez. A végrehajtó az ablakon át meglátta feleségét és elreteszelte az ajtót s leeresztette a redőnyöket. Az asszony zörgetésére sem nyitott ajtót s így folyt le a szóváltás, amely közben a végrehajtó felszólította, hogy távozzanak el, mert baj lesz. A veszekedés vége az volt, hogy Merluta revolverével kilőtt az ablakon s a golyó az asszonyt nyakszirtén találta. A mentők az eszméletlen asszonyt a közeli Szent József-szanatoriumba szállították. A kórház sebész-főorvosa megállapította, hogy a golyó Merlutané nyakán, tüdején és a harmadik oldalbordáján sebesítette meg, állapota nagyon súlyos, de van remény az életbenmaradásához. Merluta Györgyöt és a teljesen fegyvertelen Sepsí Zoltánt a rendőrségre kísérték. Merluta itt azt vallotta, hogy a levelek hatása alatt önvédelemből lőtt ki az ablakon, viszont Sepsí azt vallotta, hogy anyjával azért akartak bemenni, hogy a fél ház átadása végett tárgyaljanak. A rendőrség mindkettőt előzetes letartóztatásba helyezte.

A méhek összeszurkálták a méztolvajt. Dicsanmartin. Saját tud. Prostea-Mare községben Müller Martin nevű legény éjjelente megdézsmálta a mézkészleteket. A gazdák lesték a tolvajt, de nem tudták megfogni. Tegnapelőtt Binder Ernest méhesét akarta meglopni, de a méhek nekiesetek s arcán, kezén, lábán, nyakán összeszurkálták s annyira megdagadt, hogy elvesztette emberifomáját is egyidőre. Így derült ki, hogy ő volt a tolvaj s a csendőrségen már nem is tagadt. A póruljárt méztolvajt átadták az ügyészségnek.

Elsőáldozási emlékképek

két nyomással, két színezésben, csinos, izléses kivitelben kaphatók

az Erdélyi Lapok kiadóhivatalában

A nagyobb méretűek (18×27 cm.) ára 2.50 lei, a kisebb méretűek (14×23 cm.) ára 1.50 lei.

Felrobbant a kézigránát a hadnagy kezében. Timisoara. Saját tud. Mastacan Constantin barladi illetőségű hadnagy, aki az itteni tűzériskolához volt beosztva, belvárosi lakásán egy robbanás következtében súlyos sérüléseket szenvedett. A szomszédok robbanás zajára lettek figyelmesek és behatoltak a hadnagy lakásába. Vérbeborultan találták meg a szoba padlózatán. Mindkét kezén erős roncsolások voltak láthatók, arcán is erős sérülések. A hadnagy robbanóeszközöket tanulmányozott s eközben egy kézigránát felrobbant a kezében. A katonai kórházba szállították, vegyes katonai és rendőri bizottság kezdte meg a vizsgálatot.

Bűnügyi zárlatot rendeltek el a darai plébános gyilkosának minden vagyonára. Jelentették, hogy a Svadlena József, karcagi nyug. vasuti pénztáros, az embertelenül meggyilkolt Surányi Károly darai nyug. esperes fivére a múlt héten megérkezett Sätmarra, hogy ügyvédje, Zaciú Gh. Felician utján pert indítson a gyilkos Halászi László és felesége ellen a meggyilkolt esperes ajándékozásainak érvénytelenítése iránt, mert Halásziék mindenüket azokból a nagy összegekből szerezték, amelyek az esperes adott nekik. Mivel pedig jöltejük meggyilkolásával a legruttabb hálátlanságot követték el, így a törvényes örökösnek — Svadlena Józsefnek — alkalma nyílt, hogy Halásziék minden vagyonára érvényesítse jogait. Halásziék csak azt ismerik el, hogy az általuk meggyilkolt esperestől négyszázezer leit kaptak és ezen vásároltak há-

**Szőnyeg, függöny,
ágygarnitúrák, hencsertakarók,
vásznak, fehérneműek,
uri- és nődivatcikkek, harisnyák,
kesztyűk nagy választékban megérkeztek.
Szolid, olcsó, szabott árak!
Cziller Imre áruháza.**

zat, földet, gazdasági felszerelést, azonban a beavatottak tudják, hogy ennél sokkal nagyobb összeg az, amit a szerencsétlen véget ért esperes nekik adott. Halásziék beismerése alapján Zaciú Felician egyelőre a négyszázezer leit erejéig megkérte a bűnügyi zárlatot Halásziék minden ingó és ingatlan vagyonára, amit a vizsgálóbíró el is rendelt. Az ingatlan-zárlat során megállapították, hogy Halásziéknek a férfi és az asszony nevén mintegy tizenhárom-tizennégy holdjuk van a németi határban, az ugynevezett Szilbokor és Hamvasser dűlőben, a határ legjobb részén. Halásziék, akik a németi gazdák között híresek voltak arról, hogy nem sajnálták a pénzt a földért és nagyon gavallér vevők voltak, harminc-harmincöt ezer leit is adtak ezeknek a földeknek holdjért, tehát ezeknek az értéke, még leszállított értékelés mellett is megközelíti az általuk beismerett négyszázezer leit. Ezen kívül van egy darab földjük, amit a gyermekük nevére irattak. Jelentős értéket képvisel a darai külső-soron levő kétholdas bésőség is, amely egyedül Halászi Lászlóné nevében áll és amelyet természetesen szintén zár alá vettek. Az ingó-zárlat során lefoglaltak két szoba butort, amelyeknek nem nagy az értékük, nagyobb mennyiségű épület-fát, amelyet Halásziék azért halmoztak fel, mert építkezni akartak. Továbbá két lovat, szekeret és gazdasági felszereléseket, egy borjas tehenet, egy két éves tinót és a padlason levő tengerit, buzát és lisztet. Az egész bűnügyi zárlatban azonban a legérdekesebb az, hogy Svadlenák óhajára a bűnügyi zárlat alá került ingó és ingatlan vagyon zárgondnokául a gyilkos Halászi László edesapját: Halászi Gedeont nevezték ki. Az öreg Halászi, akit földig sujtott fiának borzalmas rémtette, az egész folu megbízható, tisztességes embernek ismeri, akit a jómódu fia, aki a második szomszédban lakott tőle, soha sem támogatta. Az öreg Halásziék egyszerű, szegény zsellérsorban éltek, soha semmi hasznát nem látták a fiuk nagy módjának. Négyen vannak a családban: az öreg Halászi-pár, a Rozi leányuk és egy tizenhétéves fiuk. Illetve most már öten, mert az árvanál is árva kis unokájuk, a Halásziék ötszötendős kislánya is náluk van. Svadlena József különösen Gábrriel János plébános ajánlatára az öreg Halászi Gedeont találta legalkalmasabbnak arra, hogy fia szörnyű bűnéért zár alá vett vagyonban addig gazdálkodjék, amíg az annak tulajdonáért indított per véget ér. Ami előreláthatólag hosszú időt fog igénybevenni, mert valószínű, hogy a polgári bíróság bevárja a bűnügyi ítéletet és amikor jogerősen megállapítja Halásziék terhét a gyilkosság büntetését, ennek alapján fogja majd kimondani, hogy a gyilkos házaspár elkövette a rut hálátlanságot és így minden vagyontárgy, amire Surányi esperes jövevényéből jutottak, ennek egyetlen örökösét: Svadlena

* **A gyomorfájás, gyomornyomás bélsárpangás, alhasi vérbőség, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelvépedék, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, migrén, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által igen sok esetben hamarosan elmúlik.** Az orvosi világ azért nyilatkozik a legnagyobb elismeréssel a magyar **Ferenc József** vizről, mert hatása izgékony bélrendszerű egyéneknek is megbízható és rendkívül enyhe.

Felgyújtotta az erdőt egy gazda vigyázatlansága. Diciosanmartin. Saját tud. Hatalmas erdőtüz pusztított a tarnava-micamegyei Jidveu község határában. Tiegler Stefan gazdálkó, akinek a birtoka a községi erdő mellett van, szántóföldjén összegyűjtötte a száraz kukorica csokánokat és azokat meggyújtotta. Közben hatalmas szél keletkezett, amely a szarátokokat bevitt a közeli erdőbe, amely szintén tüzet fogott. A tűz oly rohamosan terjedt, amelyet a szél is táplált, hogy csakhamar valóságos lángtenger volt az egész erdő. Tiegler Stefan rohant a faluba segítségért, azonban amire az emberekkel megérkezett, akkor már az erdőnek nagy része a tűz martaléka lett. Nagy fáradság után végül is sikerült a tüzet lokalizálni. A kár azonban így is jelentékeny.

Kis verekedéssé zúgorodott a ghimesi csángó-tüntetés. Mercuria-Ciuc. Saját tud. Kedden délután 12 órakor hirdetett ítéletet a törvényszék a lázítással vádolt ghimesi csángók ügyében. Ezt a jelentékeltelen esetet, a fővárosi román sajtó nagy előszeretettel „lázasítás”-nak minősítette és a hivatalos távirati iroda is ilyen módon röpitette világra. A bíróság most végre az ítéletkihirdetéssel és a kirótt büntetésekkel teljesen tisztázta a felfújt ügyet. Nagy Péter anóka, Bilibók György iló, Bilibók Imre, Szócs Gábor, Szócs Jánosné, Szócs János, Santha Péterné perdi, Hajnal Péter, Cojocar Imréné, Olteanu Dumitru, Cojocar György, Colcier György, Suciú Nicolae és Suciú Dumitru ghimesfajeti lakosok közül Santha Jánosné, amiért Vorzsák végrehajtó fején a guzlyát eltörte, egyhónapi elzárásra, 500 leit pénzbírságra, Bilibók György ilót, amiért Nagy Péter anóka vádoltját kabátjánál fogva visszatartotta, hogy a csendőrség ne vezesse át a másik szobába, 15 napi elzárásra és 500 leit pénzbírságra és Cojocar Györgyöt, amiért a község házára botalt lépett be és azt a csendőrség nem akarta szépszerével átadni, 15 napi elzárásra és 500 leit pénzbírságra ítélte. Mindhármukat hatóságai közeg elleni erőszakért. A többi 11 vádoltat a bíróság büncselekmény hiányában mentette fel. Az elítéltek felmentésért felelősek. A Lunca de Josi, Tankó Imre vajda, Póra Imre és Tankó György Gáboré tüntetők ügyében a bíróság csak Tankó Imre vajda bűnösségét állapította meg. A Marzescu-törvény 11. szakasza második pontja alapján államrend elleni izgatásért háromhónapi elzárásra és 5000 leit pénzbírságra ítélte. A többi vádoltat büncselekmény hiányában mentette fel és esetben is a bíróság. Tankó fellebbezett. Ide zúgorodott össze a végén a „nagy lázadás”.

Az „R. 101” óriásléghajó áldozatainak emlékoszlopa Beauvaisban.

1930-ban ötvenegy halálos áldozatot követelt az „R. 101” nevű angol óriásléghajó lezuhanása. A szerencsétlenség színhelyén a képen kőn látható emlékoszlopot emelték

Gyermekeket is kivégezhetnek Oroszországban. Moszkvai jelentés szerint a szovjetországi igazságügyi népbiztoság egy rendeletet bocsátott ki, amelynek alapján a halálos ítéletet végre lehet hajtani már a 12 éves gyermekeken is. A feltűnő és szigorú rendelkezést az „ette szükségessé”, hogy a fiatalok bűnösök száma az utóbbi években nagyon elszaporodott.

A gyógyult betenget egy óra múlva haldokolva vitték vissza a kórházba. Timisoara. Saját tud. Bogdanescu György hetvenhárom éves chizdai lakos a hónap elején a bánási metropoliba jött, hogy az orrán keletkezett kelését az állami kórházban operáltassa. Az idős ember kedden hagyta el a gyógyultat, a kórházat. Kiment a gvárkúlvárosi pályaudvarra, hogy hazautazzék. A bucaresti gyorsvonat mozdonya azonban elkapta a szerencsétlent, aki a kerekek alá került. A mozdony levágta mindkét lábát. Bogdanescu ezenfelül a fején sérült meg és súlyos belső sérüléseket is szenvedett. A nagy vérvesztés miatt egy órával azután, hogy visszavitték a kórházba, amelyet röviddel azelőtt gyógyultat hagyott el, meghalt.

Undset-bélyegek — Törökországban. A közeljövőben Istambulban megkezdődnek a „Nemzetközi Nőkongresszus” ülései. Ebből az alkalomból a török posta külön bélyegsorozatot ad ki, amely egy-egy híres írónő, tudós arcképét fogja megörökíteni. Az egyik bélyeg Sigríd Undset, a Nobel-díjas katolikus írónő arcképével jelenik meg, Undseten kívül Lagerlöf Zelma és Curie asszony is osztozni fog abban a dícsőségben, amely eddig csak uralkodókat illettek meg.

Vulkanizáló műhely,

jömenetű, biztos megelhetést nyújtó, modernül berendezve, futófelülettel **eladó**, esetleg **közreműködő társat** keres. Ajánlatokat „Vulkanizáló” jelígre a kiadóba.

A székelyföldi petroleum, aszfalt, földviasz, földgáz elfelejtett adatait adja közzé a Székelység most megjelent új száma. Épigy kritikai megbeszélés alá kerül a legújabb kutatások alapján, hogy mi is van a szénelfordulásainkkal? Egy nem méltányolt kincsére a tőzeg telepei kihasználására kapunk még értékes adatokat. Szerkesztőség Odorhei. Előfizetési ára egy évre 100 leit (tanügyiek, lelkészek és nyugdíjasoknak csak 60 leit). Támogassuk a közgazdaságunkat új utakat mutató tisztán székely érdekeket szolgáló folyóiratot.

Hová szaladtak be a nagy nyeremények? Az emberek csoportosan állanak a sorsjegyarúsítások előtt. Óles betűk hirdetik az erdményeket. Belépünk a clujii Iliescu Bankba. Lázás tevékenység, az érdeklődők kézzel-kézzel adják az ajtót. Kérdésünkre megtudjuk, hogy a 117889. számú első sorozatu pótsorsjeggyel az Iliescu Bank egyik kliense, egy vidéki családostatiszt kis-korú fia nyert egymilliót. A milliót a maga egészében megnyerte az egynegyed sorsjeggyel, minthogy a nyeremény osztatlan. A negyed sorsjegyet apja, a gyerek születésnapjára vette. Ter-vük a jövőre: családai ház, a gyerekek tovább taníttatása. Az 58303. II. sorozatu sorsjegyet postán rendelte az Iliescu Banktól egy dorohoi mesterember és a sorsjeggyel százezer leit nyert. Az Iliescu Bank ügylátszik nap-nap mellett tovább terjeszkedik és híre már tulment Erdélyen. A nyerőt sikerült telefonhoz hívní. Megvan lepye: a meghatottságtól csak dadogva beszél, a végén is a postáskisasszony tolmácsolja a beszédet. Kettőszázötvenezer leit nyert a 298774. II-ik sorozatu pótsorsjeggyel a clujii Kereskedelmi Hitelintézet egyik turdai és ugyanezen szám első sorozatával a clujii Economia egyik sätmarji kliense. Barabás Lajos famunkás Clujról az Iliescu Bankból vásárolt 15461. számú sorsjeggyel ötvenezer leit nyert. Kimegyünk hozzá. A Hegyalatti utcában lakik egy cipész családnál. Heti keresete 300 leit, ebből tartja fenn magát és ebből tette félre a sorsjegyet árát is. Fiatal 21—22 éves ember, se apja, se anyja, nem sokat tudunk tőle kérdezni, mert siet a gyárba, de már is vesz egy újabb sorsjegyet és 10 darab Kisebbségi Újságíró sorsjegyet. Az Iliescu Bank eladásában a 127416. számú 3-ik sorozatu pótsorsjegyet ötvenezer leit nyert. Tulajdonosa egy clujii nyugdíjas, aki elmaradt nyugdíját bonokban kapta, ki és ebből vásárolt egy negyed sorsjegyet és persze az egész 50 000 leit kéréshez kapta, lévén osztatlan a pótsorsjegyre eső jutnyermény. Így oszlik meg a szerencse. Így jutnak vezető szerephez az erdélyi fölarúsítások, különösen a clujii Iliescu Bank és Kereskedelmi Hitelintézet.

Az igazság

Az Erdélyi választmánya mo dr gróf Bethlen János Török Báli tárgysorozat. A választmány tud felírt a kormány marhatenyésztésé tovább, hogy e Németszágba útra kiszagda-iffj részére egy pár dhajt rendezni az A közgyűlés behatón foglalkó dor indítványa újabb, főleg az er ságra súlyos csap vel, mely szerint levő mezőgazdaság lésés már a jövő ködésben levő g 10%-kal volnának év múlva teljesen

Véde

A répbogarak védekezési eljárás termelő gazda el meretes azonban mindig vezet sike Szükséges let répbogarak élet zési eljárások m ismerkedjék, men munkáját.

A répbogarak kártevők sorába (Otiorrhynchus l barkó (Cleonus p tékonyabbak. Ez nyosnak is nevez mutatkozó egyéb általában kevés tekintetében pedi tevőkkel egy bes

A mechanika ban a régi és új garaknak szedése sek.

Ha ezen eljár

Szeplők, pattanás

BENZ

PUDER

garan tünő haszn

Kaph után

FA

KÁRP

KÖZGAZDASÁG

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányának ülése

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmánya most tartotta meg tavaszi gyűlését dr. gróf Bethlen György elnöke alatt. A gyűlésen Török Bálint igazgató terjesztette elő a tárgysorozatot, amelynek rendén az igazgató-választmány tudomásul vette, hogy az elnökség felírta a kormányhoz a magyarfajta szarvasmarhatenyésztéskörletek kibővítése tárgyában, továbbá, hogy ez év folyamán is küldött ki Németországba féléves gazdasági tanulmányi útra kisgazda-ifjakat, ugyancsak a kisgazdák részére egy pár napos tanulmányi kirándulást Ohajt rendezni az egyesület a Bánátba.

A közgyűlés tárgyainak előkészítése után behatóan foglalkozott a választmány Gyalu Sándor indítványa alapján a kormányának egy újabb, főleg az erdélyi és bukovinai mezőgazdaságra súlyos csapást jelentő törvény tervezetével, mely szerint a jelenleg működésben kívül levő mezőgazdasági szeszgyárak további termelését már a jövő évtől beszüntetnék, míg a működésben levő gyárak termelésüket évenként 10%-kal volnának kötelesek csökkenteni és 10 év múlva teljesen megszűnnének. A szeszt a re-

gati terrász-szőlőkből, illetve borokból főznék és ezúton támogatnák a regáti szőlőgazdákat.

Az igazgató-választmány elhatározta, hogy az indítványt egy szűkebb körű bizottság elé utalja, egy másik hasonló tárgyú memorandummal együtt a tiltakozó felirat elkészítése céljából. Elhatározta a választmány, hogy a folyó évben nem rendez kiállítását. Az iskolán kívüli népoktatásügyről, a szilágyvármegyei gazdaközönség szervezkedéséről és a Szatmár-megyei Gazdasági Egylet anyagi támogatásáról szóló jelentések tudomásulvétele után, a választmány elhatározta, hogy a számkendervető-mag- és lentermelés felkarolása érdekében lépéseket tesz.

Az egyesület hivatalos lapjának, az Erdélyi Gazdának a kiadásáról szóló jelentés tudomásulvétele után a választmány elhatározta, hogy az egyesület székháza körül fekvő üres telekrészt parcellázni fogja és azt 11 telekre osztva, eladja. A szükséges lépések megtételére az elnökségnek meghatalmazást adott a választmány. Több kisebb keblű ügy elintézése és 102 új tag felvétele után az ülés véget ért.

Védekezés a répabogarak ellen

A répabogarak kártétele ellen alkalmazható védekezési eljárások csaknem minden répa-termelő gazda előtt ismeretesek. Eppen így ismeretes azonban az is, hogy a védekezés nem mindig vezet sikerre.

Szükséges tehát, hogy a gazda egyrészt a répabogarak életmódjával, másrészt a védekezési eljárások mikéntjével behatóbban megismerkedjék, mert siker reménye így kísérheti munkáját.

A répabogarak gyűjtőnév alatt összefoglalt kártételek sorában a nagy vincellérbogár (Oliorrhynchus ligustici L.) és a lisztes répabarkó (Cleonus punctiventris Germ.) a legkártékonyabbak. Ez utóbbit szokták répaormányosnak is nevezni. A velük együtt gyakran mutatkozó egyéb barkó- és vincellérbogárfajok általában kevésbé kártékonyak, — védekezés tekintetében pedig az elsősorban említett kártételekkel egy beszámítás alá esnek.

A mechanikai védekezés eszközeinek sorában a régi és új répatáblák körülárlósa, a bogaraknak szedése és égetéssel irtása ismeretesek.

Ha ezen eljárásokat a bogarak életmódjára

figyelemmel vizsgáljuk, a következőket állapíthatjuk meg:

1. A védő- és a forgóárok a vincellérbogár ellen védelmet nyújt, mert ez repülni nem tud, nem nyújt ellenben védelmet májustól kezdve a lisztes répabarkó (répaormányos) ellen, mert ez a bogár májustól kezdve már repül.

2. A bogárszedés egyike a legcélszerűbb védekezési eljárásoknak, különösen, ha párhuzamosan ezzel a fogó- és védőárkok is alkalmazást nyernek. Különösen fontos a répabogarak szedése addig, míg a répa a második levélpárt is ki nem fejlesztette, amikor is már célszerűen válthatja fel a mechanikai védekezést a kémiai védekezéssel.

A répabogaraknak égetéssel (lángszórával) irtása terén is vannak kedvező tapasztalatok, azonban a vetés fejlődésének előrehaladásával ez esetben is a kémiai védekezés kerül előtérbe.

A kémiai védekezés eszközeül gyomormérgekkel végzett permetezések szolgálnak. Az e célra alkalmazható gyomormérgek közül legelterjedtebb és legrégebben alkalmazott a clorbarium, közönségesen barkósó.

Általános tapasztalat azonban, hogy a clorbariummal végzett permetezés nem mindig hozza meg a kívánt eredményt s különösen olyan esetekben, mikor tömeges a bogárjárás, a bogarak jóformán az egész répát felfalják mire megdöglenek. Ily arányú megfigyelések kapcsán nyert megállapítást, hogy a clorbariummal permetezett répát a bogarak mohón fogyasztják, egyenesen kedvelik s csak nagymennyiségű mérge s ezzel répalevél elfogyasztása után, úgyszólván rágás közben fordulnak le döglöttön a répáról.

Ez a megfigyelés, valamint megállapítás tette indokoltá, hogy a répabogarak ellen alkalmazandó kémiai védekezési eljárások sorában az arzénos permetezések kerüljenek előtérbe — espedig egyrészt azért, mert az arzén gyorsabban és kisebb mennyiségben is hatásos mérge a kártételeknek.

A schweinfurtti zölddel, uránia-zölddel és más sokszor változó arzéntartalmú szerekkel végzett permetezések gyakran perzselő hatása útját állja annak, hogy a védekezésnek módját megoldott problémának tekinthessük.

A bogarak tömeges fellépése esetén, — ha a répa növekedésével párhuzamosan, esetleg 3-4 naponként megismételt permetezéssel gondoskodunk arról, hogy minden keletkező levélfelület mérgezett legyen —, a bogarak nem tudnak kárt tenni a répában.

Bérmozgalmak és sztrájkok Clujon

Cluj. Saját tud. A tavasz mindig egybeesik a munkásmozgalmakkal. Az egyes ipari munkások érdekesportjainak kollektív szerződésai rendszerint március hónapban járnak le és áprilisban kerül sor az új szerződések megkötésére. A helyi munkaügyi felügyelőségen lázasan készülnek a szerződések megkötésével járó tárgyalások előkészítésével. A szabóipari munkások kérését, akik az eddigi 12 százalékos termelésen kívül újabb 8 százalékos béremelést kértek, a munkaadók már elutasították és emiatt szombat délután száz szabóipari munkás szüntette be a munkát. Tekintettel arra, hogy a munkabeszüntetés a húsvéti ünnepek előtt történt, valószínűleg a munkaadók engednek álláspontjukból és a sztrájk megegyezéssel ér véget.

Bérharcban állanak Clujon a kávéházi és éttermi munkások is. A munkaadók ugyancsak elutasították a munkások kérését, azonban ennek ellenére sincsen munkabeszüntetésről szó, mert a fennálló törvények értelmében az élelmezési iparban foglalkoztatott munkások nem sztrájkolhatnak, hanem be kell várniok, míg a döntőbíróhoz ügyükben határozatot.

Rövidesen sor kerül az építőipari munkások kollektív szerződésének megújítására is. Az ellentétek itt is nagyok, bár tekintettel arra, hogy jó építési szezonra van kilátás, valószínű, hogy a hetekkel ezelőtt megindult tárgyalások megegyezéssel érnek véget.

HERBST

ora- és ekszeraruháza

Oradea, Reg. Ferdinand 5.

14 karátos arany karikagyűrűk párja 500-600-800 lei, 14 karátos arany női karóra 500-600-800 lei, Döxa, Omega órák 600-700-800-1000 lei, nikkel zseb-, karórák, ébresztő órák 100-150-200-300 lei, 3 évi jótállás mellett.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1935. évi április 24-én délelőtt 11 órakor Clujon, az egyesület székházában, Str. Andrei Muresan 10. szám alatt rendes közgyűlést tart, amelyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívjuk.

Ingyenes méhészeti tanfolyamok. Az Erdélyi-részi Méhész Egyesület minden évben, az idén is rendez ingyenes méhészeti tanfolyamot május hó 22-től június hó 1-ig székhelyén. A tanfolyamon résztvehetnek férfiak és nők, fiúk és lányok. Az előadások naponta délután 4 órától tartanak az egyesület házsongárdi méhészeti telepén. A tanfolyam beirás díja 100 lei, egyébként a tanfolyam ingyenes.

Az Erdélyi-részi Méhész Egyesület ingyenes méhészeti tanfolyamot rendez Valenin is (volt Válcul-Ungurese Cluj megye). A tanfolyam június 24-től július 6-ig fog tartani és azon részt vehetnek férfiak és nők, fiúk és lányok egy aránt. A tanfolyam Valenin az iskolában fog megtartani. A tanfolyam meghallgatása díjtalan, csupán a beirásért kell 100 leit fizetni. Jelentkezni lehet Valenin Balog Benő tanítónál vagy az E. M. E. titkári hivatalánál Clujon.

Piaci és terményárak az Érmelléken. Sácueni. Saját tud. Országos vásáron buza 400, árpa 400, rozs 350, zab nem került eladásra, tengeri 270, búkkönyvmag 800, nullásliszt 8, főzöliszt 7, kenyérliszt 5.50, fehér kenyér 6.50, barna kenyér 5, tej 3, tejfel 14, tehénturó 6, teavaj 70, tojás 0.80-0.90, tyúk kg. 18, csirke párja 50, ruca sovány drb. 30, ruca hizott kg. 20, liba sovány drb. 50, liba hizott kg. 20, marhahús 10, borjúhús 14, sertéshús 18, szalonna zsirnák 32, háj 34, paprikás szalonna 36, zöldség egy köteg 3-4, hagyma vörös kg. 10, fokhagyma 50-60, burgonya 110, száraz bab literje 3-4, házi paprika kg. 40-50, dió literje 5-6, még kg. 30. — Országos állatvásáron egy fejős tehén 3500-4000, üszőborjú 2000-2500, bika 5000-5500, egy pár kocsló 10-12 ezer, egy pár igás ló 8-9 ezer, sertés hizott kg. 20, süldő sertés db. 700-800 lei.

Egészséges, bő gabonatermés

ARZOPOL

száraz-pácoló szer

használatával nélkül elképzelhetetlen.

Többlettermés!

Egészséges magvak!

Mérsékelt ár!

Gyártja: Moskovits Ipartelepek Rt. Oradea

Kapható

Andrény Károly és Flai Rt., Oradea.

Szeplők, májfoltok és pattanások ellen kizárólag **Kárpáti-féle**

BENZOE-KREM,

PUDER és SZAPPAN

garantált higanymentes és kifűnően bevált készítményeket használjon.

Kapható szaküzletekben vagy utánvétellel küldi

FARMACIA

KÁRPÁTI, ARAD

SPORT

A NAC a Ripensiával kerül össze a Román Kupában

Ismét a „sors szeszélye” játszott közbe a két legszebb csapat összesorsolásában?

Bucurestiből jelentik: A Román Kupa bizottsága kisorsolta a legközelebbi fordulót, melynek során a következő mérkőzések kerülnek lebonyolításra:

Ripensia—NAC,
Venus—Juventus,
CFR—Phönix,
ASCAM—Unirea Tricolor vagy Ilsa.

A sorsolás „érdekessége” az, hogy a két legerősebb csapatot állította szembe egymással a „sors szeszélye”. A véletlenből azonban már kezd sok lenni. Ugylátszik a bucarestiek minden áron kiviszik, hogy a döntőbe legalább egy fővárosi csapat kerüljön. Anyagi szempontból ez érthető, de sportszempontból?

Ha visszatekintünk az eddig lefolyt mér-

közésekre, úgy megállapíthatjuk, hogy szinte tervszerűen sorsolják össze a legerősebb erdélyi csapatokat, akik így egymást verik ki, míg a fővárosi csapatok könnyű ellenfeleik ellen biztosítják a továbbjutást. Ez a magyarázata annak, hogy amíg a bajnokságban egyetlen fővárosi csapat sem játszik komoly szerepet, a Román Kupában álló 8 csapat közül 5 bucaresti.

Már a legutóbbi forduló alatt megirtuk, hogy valami nincs rendjén a sorsolás körül, amikor a Ripensia az Univerzitateat, a NAC pedig a Kinizsit kapta ellenfelül, de a Ripensia és a NAC szembeállítására mégsem gondoltunk.

Pedig itt mindenre számítani kell.

Nemzeti Bajnokság

A Nemzeti Bajnokság B) csoportjában érdekes küzdelem folyik az első helyekért. Bennünket a II. és III. alcsoport érdekes legjobban. A Jiul és a Phönix a két listavezető és valószínűleg ott is maradnak. A helyzet egyébként a következő:

II. alcsoport

1. Jiul	11	9	2	—	44:12	20
2. ILSA	10	7	1	2	27:18	15
3. TMTE	11	5	3	3	25:21	13
4. UDR	11	4	2	5	26:21	10
5. Vulturii	10	4	—	6	11:24	8
6. TAC	10	2	3	5	24:22	7
7. Rovine Gr.	10	2	2	6	20:31	6
8. AAC	9	1	1	7	9:35	3

III. alcsoport

1. Phönix	10	9	1	0	49:8	19
2. Törekvés	10	5	4	1	14:8	14
3. Tricolor	9	3	4	2	16:12	10
4. CFR (Oradea)	11	3	4	4	10:31	10
5. Olimpia CFR	9	4	1	4	18:15	9
6. CFR (Cluj)	10	3	3	4	16:15	9
7. KAC	11	1	2	8	13:30	4
8. Chermania	8	1	1	6	10:34	3

Üveg kancsóba, üveg füllel Zwack-likör, cacao, Triplesec, griotte, allasch. Ananász, Scheribrand, benediktiner 90—95 lei, ugyanaz krémbe rendes üvegbe 52 lei, ugyanaz fél krémbe rendes üvegbe 35 lei, üveg cserével 5 lelel olcsóbb. Húsvéti szilvrium üveggel együtt 40 lei. Húsvéti likör vásárlásra meghívom a fogyasztó közönséget.

Aszódi (Sas-palota)

Összeállították a Nyugati Liga válogatott csapatát. Timisoaráról jelentik: Ismeretes, hogy az 5 liga válogatott csapata Bucurestiben küzd meg a Károly Kupáért. A Nyugati Liga már össze is állította csapatát. Bugariu (Pavlovits) — Husztik, Varjassy (Hetzer) — Moravetz, Kolormány (Zelenák II.), Lakatos — Bindea, Dobra, Wetzler (Ciolac), Schwartz, Dobai (Reiter). — Az összeállítás nagy meglepetést váltott ki. Különösen a két hátvéd beállítását kifogásolják.

A magyar vízipólóválogatott Afrikába megy. Budapestről jelentik: Beleznai László vízipólókapitány összeállította az afrikai túrára utazó csapatot: Brody — Ivédy, Homonnay — Halasy — Bozsi, Német, Brandy. Tartalék: Sárkány. Melegítés Vértessy és Keszérű II. kimaradása, de a kapitány ezt sérüléssel magyarázza.

Az asztalitenisz Európa Kupa második fordulójában Ausztria és Csehszlovákia találkoztak Prágában, ahol hatalmas érdeklődés mellett ütköztek meg a két ország válogatottjai. A férfiszámokban 7:2, a női számokban pedig 5:0 arányban győztek a csehek. A legközelebbi találkozó Budapesten lesz Csehszlovákia és Magyarország között.

Pelle István győzött a magyar tornászválogató versenyen. Budapestről jelentik: A borszlói német—magyar versenyre készülő tornászokat válogató versenyen Pelle István győzött az összesített versenyben (pedig az északi utazástól fáradt volt), ugyszintén minden egyes számban is. Az április 28-án Borszlóban szereplő magyar csapat tagjai a válogatóverseny alapján: Pelle István, Péter, Lenczi dr. Sarlos, Tóth, Kecskeméti, Boros és Sárkay lesznek.

Louis újabb győzelme. Csikágóból jelentik: A nemrégiben feltűnt néger Joe Louis nehézsúlyú ökölvívó a harmadik menetben kiütötte honfitársát, az amerikai Roy Patterson. A közönség soraiban helyet foglalt Max Baer is, aki szintén felfigyelt már a néger nehézsúlyú páratlan győzelmire sorozatára.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb netűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés 30 lei. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lei.

Adás-vétel

2 + 1 hálózati rádió, lisztes láda, gyermek-kocsi jutányosan eladó. Str. Averescu 51.

Keresek

kerti vasasztalt. Ugyan ott eladó gyönyörű király-pálma parkirozashoz. Oradea, Strada Strambă No. 2.

Strand közelében

5 hold gyümölcsös 2 vagy 3 parcellában eladó. Bővebbet: Székely virágüzlet, Oradea, Boulevard Regele Ferdinand No. 26.

Kisebb szőlő házzal, gyümölcsösrel eladó. Str. Brațianu No. 27.

Saját termésű

furmint óborok 20 leltől eladók. Merza Sándornál, Oradea, Strada Pasteur No. 75.

Eladó

12 személyes, egészen új evőkészlet és 3 kis hazai szőnyeg. Értekezni a házmesternél, Str. Take Jonescu No. 15.

Megvételre

keresek, modern gyermek sportkocsit. Oradea, Str. N. Zsiga 30.

Egy könnyű

sárga hajtókocsi eladó. Oradea, V. Conta-u. 17. Frischmann.

Eladó

12 személyes ezüst, egészen új evőkészlet és 3 kis hazai szőnyeg. Értekezni a házmesternél, Strada Take Jonescu No. 15.

Alkalmazás

Nagy ismeretséggel bíró komoly eladó, fogasztó vevők látogatására ajánlkozók „FIX” jelzéssel.

Cokás

Kétágyas

butorozott szoba, vilány és fürdőszoba használatra olcsón kiadó. Str. dr. Aurél Lazar No. 11. aito 5.

Kétszobás

udvari lakás fűtőszóval május 1-re kiadó. Str. Ciorogariu No. 41.

Butorozott szoba

tiszta, tágas, egy vagy két személy részére kiadó. Oradea, Str. Leagănuului No. 2.

Különféle

Kézirással

másolási munkát vállalok. Kovacs, Oradea, Str. Dr. N. Bolchaș 11.

PUHA OLMOT álln-dóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

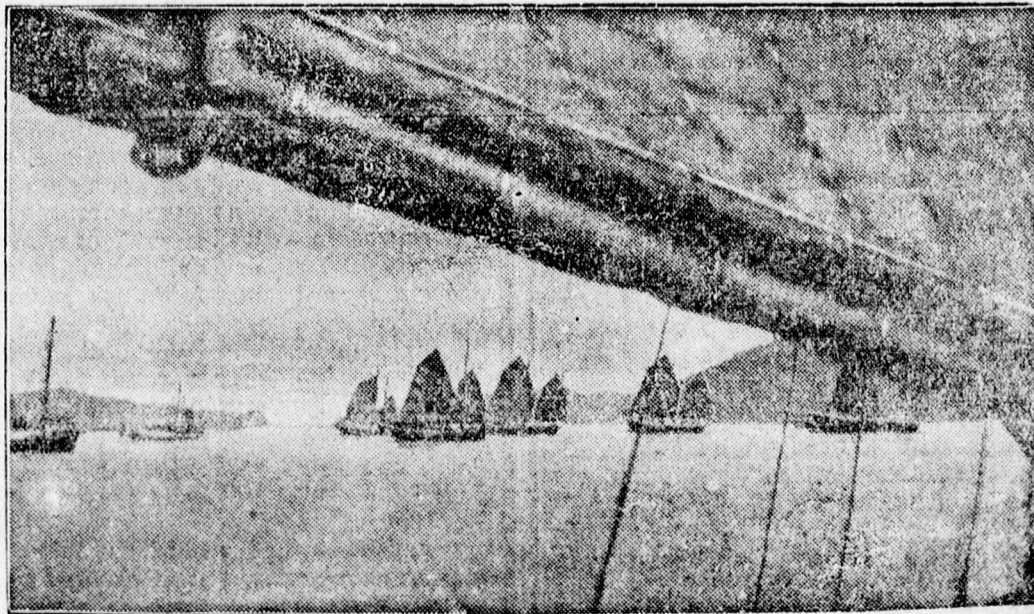
Borok

Oportó vörös, delavár, ó és új borok literenként kaphatók 10-20 leiert Kaczián borpincében, Oradea Strada Ciorogariu No. 14.

Oktatás

Láposy Zeneiskola

hegedű, zongora és zeneelméleti tanszakkal Oradea, Str. Simeon Stefan No. 20.

Véres tengeri ütközetek kínai kalózzokkal.

Kiangsu északi partjain ötven vitorlásból álló kalózcsoport megtámadta a kínai tengeri rendőrséget. Véres harcok árán a rendőrség 12 vitorlást elfogott, a többi elmenekült. 20 kalóz meghalt, a rendőrök közül többen kaptak halálos sebeket. Képünk Kanton délkínai kikötőből készült eredeti felvétel — az elfogott kalózhajókat ábrázolja.